

310593

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జూన్ నెల 19-వ తేది గురువారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రేష్ఠమాస బహుళ తృతీయ 3.

No. 68
సంచిక ౬౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

రాష్ట్ర గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వంశభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము న కల విధ

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఘను.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును

నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును తుదగగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

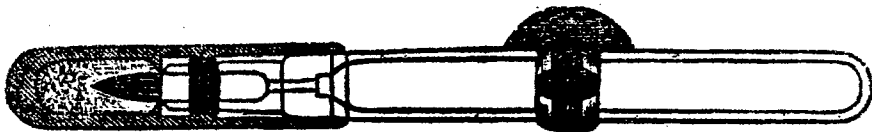
చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

నెల్వె ఫిల్లింగ్స్

"ఆ గేట్"

ఫ్రంట్స్ వేనా

పాకా-టెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, సూత్రసఫ్త అని చెప్పదగిన ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అట్లీ రియా, మొద
గు ఖండములలో విరివిగా వ్యాపించియున్నది. ఇత్తుబిట్టుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కిలితమగా బాదరణ చేయ
జేయుచున్నది.

సాదారణమయిన "ఆ గేట్" కలము

2957

మామూలుగా ఉపయోగించబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాతీ నువయోగించుట యత్తురమగు సూత్ర
శిథానము. ఒకటూరి సిరాలో ముంజినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా త్రాయును.

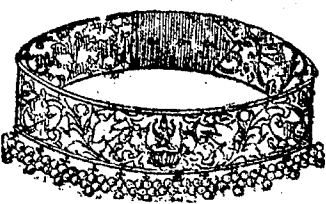
మైలాపూరు

విక్టోరియా డిపో,

మదరాసు.

న మృత ము నకు ప్రసిద్ధి చెందినది

చేతిప్రైడలు, లేక నాగవత్తులు

వీటిని పాతికావరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగు

ళము వెడల్పువరకును, 6-14 సవరముల వరకును యే మోస్త

రులో కావలసిననుచేయవచ్చును. చేదారం సహా మజారి

ర్పు. 25-35 వరకు గలదు. మోస్తరు, పనితరము వీటిని

అనుసరించి సవరములు, మజారి నిర్ణయించ బడును. సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వ

172 పుటల మా అందమైన గ్యటలాగు ధర రు. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలరత్నము, 25 చైవాబాదుకోట్ల మద్రాసు.

కొలదిప్రతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహద్విదేవేంద్ర నాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంభీరము - మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు

నిందుశ్యాలికోబైండు షెడర్ వైటుకాగితములు

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము

అంధ్రవత్రికాకార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ధర రు 2 8 0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

14.6.24 తేది శనివారమునుండి 20.6.24 తేది శుక్ర
వారమువరకు, దినమునకు రెండుసార్లు, సాయంత్రము 6-15 రాత్రి
9-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-15
గంటలకును యూనివర్సల్స్ స్టూడెంట్స్ సీరియల్ డి

డేనియల్ బూని అత్యుత్తమైర్వసాహసకృత్యములు
గల చిత్రాత్మకకథ, ఉపకథలు 10, 11, 12 వాల్యుములు -
6 భాగములు. (షెడ్యూల్ యూనివర్సల్స్ గ్రేట్ బాక్సింగు
సీరియసు డి టెడర్ ఫ్రమ్స్ కూడ చూడబడును.

నాణ్యమైన బస్తీనలు

ఈ దినవ సుదూరించిన మిల్లులో తియ్యరగుచున్న బస్తీ
నలు, హిందూదేశపుమిల్లు నూలులోనున్నా, ఖద్దరునూలులో,
సున్నా, హిందువుల పరిశ్రమచేతనున్నా, సకలమైనపట్టుపున్నె,
ప్రత్తి, వగైరాభారముతోనూ తయారుచేయబడి, బహుసరస
మైనధరలకు. భాగ్యవంతులకు, బీదసాదలకు, పిలుగా యుండే
లాగుననూ, విదేశపు ధరలకంటె పీలైనంత చౌకగా యేర్పాటు
చేసి విక్రయించుచున్నాము.

వర్తకులకు (హోలుశీలు) మొత్తపు బేరమునకు, కం
ట్రాక్టులకు, చాలా వ్యాపారపిట్ట కల్లుజేసివాము గమక ధరలు
తెలియగోరినవారు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాసినయెడల చార్జీ
లేకుండా ఖరీదులపట్టీ పంపెదము. కాంపిలు బస్తీనలు ప్యాకెట్టు
౧ కి ఖరీదు, పోస్టు ఫ్రీ రు 6.0.0

మానేజరు:— ఆంధ్రహాజీరీమిల్సు,
రెజిస్టర్డ్, డి.జి.ఇండియా.

సక్సెస్ దంతచూగము

నోటిలోని సకలవ్యా
ధులను మాన్యును.
పండ్లనొప్పులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాముల దీనివ
లన స్వస్థమునను. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగించు. ఇదిస్వదేశ
మూలకల ఔషధముతోను ఔషధప్రవ్యములతోను చేయబడినది.

1 డబ్బీ 0.2.0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి.
డజను. 1.4.0

నెం. 1 ఎ. అలంగారా పిక్లెక్లి తిరువల్లి కేజీ మద్రాసు.

ముప్పన సామరాజు అందు వీరాజు.

వెదాపురము పోస్టు.

విజాపన

స్వదేశము

1918 సంవత్సరం

నందిమేము వనదేశము నందిమేము పట్టు తో మా ఫ్యాక్టరీ లోనే వడుకుట, నేయట, రంగులు వేయట మున్నగు పనులవలన వివిధరకముల

కొత్తములపనులరంగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జీసాదా అందు కమ్మలతోను తయారుచేయించి వర్తకులకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన 28 వ అఖిలభారత కాంగ్రెసు ప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినటులను అవిదేశములోని పట్టుకద్రుములు అన్నిటిలోను ఎక్కువవాణ్యమై నవిగా అందరకు తెలియెను. ప్రదర్శనమునగుంచి వ్రాయుచు మా బట్టలగుంచి పీయూష కాంతిభాగ్య గారు అమృత బాహు పత్రకయందు ఇట్లు వ్రాసిరి:

"... ఇతర కాంగ్రెసుసభలు వారున్న మరెంతర ప్రజలకుకాక అన్ని రకములభద్రదన్న ప్రదర్శించిరి. ఇంకనెందరకలక, అందరిని ఇచ్చట ఏకరపుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టుకద్రుములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. వెదాపురం వర్తకుల ముప్పన సామరాజు వీరాజుగారు పట్టుకద్రుములను ధోరణులను వర్తకులను కొంటుగడ్డలను తలగుడ్డలను చీరలును మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. ఔంకరూ అస్సామువారు కొండ ప్రదర్శించిరి"

పట్టుకద్రుములగుంచి వ్రాయుటలో మాకంపెనీయొక్క అద్రెస్సును రకములను నిపులముగా వ్రాయుటలన దేశము వ్యవేశించు పుస్తకములలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి వ్యవేశింపవచ్చును. పుస్తకము గాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము నందును మాబట్టలు దొరుకును.

కొందరువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే వాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టలనుకొనించి మారకములని మోపుచున్నారగాన అందరియొక్క జాగ్రత్తకొరకు మాప్రతి బియ్యము వుండేమాటేదో మార్పును ఇంచున ప్రయోచించితిమి.

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలుగులభయ! (పోస్టుఖర్చులతోకము) గణపభక్తిము! కిరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి, తైత్యకాకల కిరీరము దివ్యావృత్తము. అజీర్ణము, అరుచి, అప్రవీరితము, అగ్నిమాంద్యము, ఆదివాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల మందు బలహీనము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, క్రేళ్లు, అక్కులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధగుణులచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరునామా:—

అయ్యప్పద వైద్యనిలయం, పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

ఉత్తర రాఘవము

(కుశలవ నాటకము)

కుశాకవి భవభూతి ఉత్తర రామచరితమునకు ననువాదము. బరితేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవిగారిచే రచింపబడిన అత్యుత్తమ నాటకము కుశలరాఘవులు కల్గివిరియుచున్నది. గ్రంథాలయములకు ముద్రాపత్రం ఇవ్వబడును. వర్తకులకు మంచికమీషను యివ్వబడును. చదివి తీరవలెను. వెల 1.4-0.

చిరునామా:— బరితేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవి, గుంటూరు.

వృత్తాంతలేఖలు

కదిరి (ఒక విలేఖరి)

జూన్ 15:- ఈ పురమున కలరా యను వాంతిభేదికొగ ము మే నెల 18 వ తారీకున ప్రారంభించి నేటికి దాదాపు 140 మందికి తగిలి అందున 35 మంది మృతినొందిరి. ఈకలరాయొప్పటికిని దినము 1 కి 2 మొదలు 4 గరికి తగులుచునే యున్నది దినము ఒకటికి ఇద్దరు చనిపోవుచున్నారు. 8266 జనసంఖ్యగల ఈ యూనియన్ టవునునందు కలరా తాకుడు అధికముగాకుండ పట్టిక హెల్తు డిపార్టుమెంటువారు కలరా ఆపుసాధనములు అనేకములుగా చేసి చనిపోయిన ప్రతి యింటియందును డిన్ ఇన్ ఫెక్ షన్ బహుజాగ్రతగా చేయుచు ననేక ప్రాణులను రక్షించి రనుట నిస్సందేహము. కొన్నిగ్రామములవారు ఈయూర కలరాయును ప్లేగును కలిసియున్నదని యు, దినము 1 కి 15 మొదలు 25 వరకు జనములు వైద్యుల వలన చనిపోవుచున్నారనియు తప్పుడభిప్రాయములు పడుచున్నారు. ఇయ్యది సర్వాబధము. వ్యాధియు తగ్గుముఖము అయినది.

కొవ్వూరు (గోదావరితీరం)

(ఒకవిలేఖరి) గ్రంథాలయసభలు

కొవ్వూరుతాలూకాయందు గ్రంథాలయోద్యమము నభివృద్ధినిందించుటకును ఉన్న గ్రంథాలయములకు పరస్పరసంబంధమును కలుగజేయుటకును తాలూకాయందలి గ్రంథాలయోద్యమాభిమానుల నొకచో కేర్చి కార్యవిధానము నాలాచించుటకును తాలూకా గ్రంథాలయమహాసభను ఈనెల 28, 29 తేదీలలో కొవ్వూరులో జరుపుటకు కొవ్వూరునందలి మహాత్యాగాధి గ్రంథాలయ పాలకవర్గమువారు తీర్మానించిరి. ఆ తేదీలలోనే మహాత్యాగాధి గ్రంథాలయ పంచమ వార్షికోత్సవముపాడ జరుపబడును.

స్కూల్ ఫ్రెన్డ్ పరియోధలితములు

ఈసం॥ము మా పురమందలి పాకశాలనుండి పరీక్షకు వెడలిన ఇరువదిమగ్గురలోను నలుగురుమాత్రమే ఉత్తీర్ణులైరి. ఇందు ముగ్గురు మొదటిసంవత్సరము పరీక్షకువెళ్లినవారు. ఒకరు రెండవసంవత్సరమువారు. ఈసంవత్సరములో కొన్నిమానములు ఉపాధ్యాయులు సరిగా లేకపోవుటచేతను తరచు మాడుటచేతను విద్యార్థులకు కొంతనష్టముకలిగినది. లేనియెడల నింకను ఎక్కువమంది ఉత్తీర్ణులైయుందురు. నిరుత్సాహంవత్సర మిట్టియొక్కట్టులు లేనందున పరీక్షకువెడలిన 16 గురులో 9 గురు ఉత్తీర్ణులైరి. ముందుసంవత్సరమైనను ఫలితములు బాగుండునా యని పురవాసు లానించుచున్నారు.

తాలూకాబోర్డు యూనియనుబోర్డు

ఇదివరకు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగా నున్నవారు యూనియన్ బోర్డుల ఆఫీసులు తిరిగిచేయుట ఆచారము. యూనియన్ బోర్డుల పరిపాలనలోని లోపములను కనిపెట్టుటకుడ వారివిధి. కాని కొన్ని యూనియన్ బోర్డులయందలి లోపములను కనబరచిననుకూడ మా యేలూరుతాలూకా బోర్డుపెసి డెంటుగా రంతగా క్రేడెన్స్ కొనుటలేదు. ఏలూరుతాలూకా బోర్డుపెసి డెంటుగారు అధికారమునకు వచ్చినప్పటినుండి యెన్నిసార్లును కొవ్వూరు యూనియన్ బోర్డు ఆఫీసు పరీక్షించి నారని ఓటర్లు ప్రశ్నించుచున్నారు.

కొవ్వూరు తాలూకా గ్రంథాలయ మహాసభ

కొవ్వూరు తాలూకా గ్రంథాలయ సభను ఈనెల 28, 29 తేదీలలో కొవ్వూరులో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. సభయందు తాలూకాయందలి గ్రంథాలయముల వివరములను తెలుపవలసియున్నదిగావున ఆయా గ్రంథాలయముల కార్యదర్శులు లేమ గ్రంథాలయముల అభివృద్ధినిపేడకను సాధ్యమైనంత తత్వరలో నాకు అందజేయ వ్రాశిరి.

మహాత్యాగాధిగ్రంథాలయము కొవ్వూరు 17.1.24. గోదావరి తీరము. శిర్తడు శివరావు, కార్యదర్శి.

ఆదవాని

(ఒక విలేఖరి)

జూన్ 17:- దేవాలయములు, బావులు, చెరువులు ఇట్టి వాటిని జనోపయోగమునకు మంచిస్థితిలో నుంచుటకును దేవపూజలు సలుపుటకును అనాదికాలమునుండి జనానులను ఇనాములుగా ఇచ్చుటలో గవన్న మెంటువారు క్విట్టెంటును సహా మినహాయింపు చేసియున్నారు.

ఇట్లుండ దేవాలయములు వగైరాల మరమ్మత్తునవల చేయుట మరియు ఆయాదేవుళ్ళపూజల సలుపుటలో ఇనాము దాన్లు భుజిపోయినను టుంపల్స్ కమిటివారు యెందుకు తగు చర్య పుచ్చుకోలో తెలియకున్నది.

శ్రీమాన్ వైద్యం వెంకటనరసింహ స్వామి

లవారి ఈశ్వరదేవాలయము

దానకర్తవల్ల ఏర్పరుపబడినవిలో ప్రకారము నియమింపబడిన కమిటిమెంబర్ల యాజమాన్యముక్రింద నిరుపేద అతిథులకు అన్నదానమునకు సక్రమము నుంచి యుండిరి.

ఇటీవల కొన్ని నెలలుగా నిటిపివేసినారు. దానకర్త ఆస్తినుండి వరుమానము లేకపోలేదుగాని అన్నదానము లిడుట మానుకొన్నందుకు చాల చింతనీయముగా వున్నది. సవరు దేవాలయపు మిదైవైన రాకపోకలకుప్రక్కయింటివారికి త్రోవ మామూలుగా లేనిదే ఇటీవల బహిరంగముగా ఒకవాకిలినుంచు కొని దేవాలయ మిదైవైన రాకపోకలకు ఈజుమెంటు రైటును స్థిరపరచుకొనుటకు యిచ్చించిన విషయములో టుంపల్ స్పెషల్ కమిటివారు యెందుకు చురుకుగా లేలో తెలియకున్నది.

లింగాయతుల సభ

ఆదవాని చాకిమతములో శ్రీ వీరేశలింగాయతుల సభ మి||రా వడ్డిగిరి మల్లప్ప అధ్యక్షతక్రింద జరిగిరి.

మతదేవాలయములలో క్రమముగా పూజాశేవలు జరుపు మరియు శుభా అశుభ కార్యములు మతశుల ఇండ్లలో జరుగునపుడు కెట్టి చౌదరి యజమానుడు అను ఇత్యాది మతబాబుదార్లకు మర్యాదలు, మరియు రుసుములు చెల్లించు విషయముల ఆలోచించుటకు రెండవ జనరల్ మీటింగు 1924 సంవత్సరం జూలై నెల 7 తేదీన జరుపుటకు నిర్ధరించుకొన్నారు. ఆదవాని చాకిమతములో జరుగును.

పైకోటలో శ్రీ వీరభద్రస్వామి రథోత్సవము

1924 సం॥ మేనెల 28 తేదీలలో 4 దినములు జరుపంబడియె. ఇదియే ప్రథమోత్సవము. రు 500 వరకు చెచ్చించి వన్నెకాయితములలో చాల అందముగా రథమును తయారు చేసివుండిరి. చూడను చుట్టుపట్ల గ్రామములవారు చాలామంది వచ్చివుండిరి.

ఈసందర్భమున శ్రీమంగ ఆంజనేయస్వామికి పూజా అర్చనలు, జరుపుటగాక ఉపహారములను బ్రాహ్మణులకు ఒసగబడిన. ఇత్యాది ఔదార్యతగల దైవభక్తిపరుడగు మి||రా వడ్డిగిరి శిష్యుగారు శ్లాగునీయులై యున్నారు.

నీటిలభావము

చెరువులో త్రవ్వించబడిన మాడు హంగామి బావులలో నీళ్లు వూటతగినది. బావులలో జమ అయిన పూదుతీయకనే పూరిననీళ్ళను గొట్టములగుండా గ్రామమునకు సప్లయ చేయుచున్నారు. 80,000 జనసంఖ్యగల గ్రామమునకు నీటి అభావ మన్న చెప్పసాధ్యములేదు. భగవంతుని అనుగ్రహము వానదేవునికి అయినట్లులేదు గాన జనులుమాత్రముగాక మూక జంతువులు అగు పశువులకుసహా మేతకును నీటికినీ చాల తొందరప్రాప్తములు వున్నది.

మేతలేక పశువుల మార్కెట్టుకు పశువులు మందలు మందలుగా అమ్మకమునకు వచ్చుచున్నవి. అట్లనే వధకాలకును ప్రళేక పెట్టపడుచున్నవి.

చెరువులో కట్టించిన కాంక్ష కాకబడిన 8 భాయం బావులపనిని క్యానిటర్ యింజనీయరుగారి యిప్పి మేటు ప్రకారం యిదివరకే మునిసిపల్ వారు చేయ ప్రారంభించివుండిన 80000 కేలుజనుల మేటును పాటించియుందురు. చెరువులో నీళ్లు లేని తరుణమున బావులనుకట్టుటకు మంచి సమయములు వున్నది.

స్వాతంత్ర్య సంగ్రామము

[మల్లావర్షుల వేంకటరామమూర్తిగారు, సాల్వారు]

VII

మద్యపాన నిషేధము

మద్యపాన నిషేధోద్యమము జాత్యుద్ధరణసాధనముగను, ప్రభుత్వవిధానమున కెక్కుడు భవమొసంగుట చేతను నూచింపబడినది. మద్యపాన మొంతయెత్తమో వర్ణింపబడుటచాల బోధ నుదోధించుటయగును. మద్యపానముచే వచ్చురాబడి యమితమై యాంగ్లవిద్యావిధానమునకు సహకారిగానున్నది. అందుచే జాతీయబలము తేజస్సుమేధావివాదనాశనముచు బీదలనుబానిసలుగజేయుచున్నది. కావున నెట్టిప్రభోధముచేసిన నియ్యతి మాన్పుట శ్లాఘనీయము. ఈయద్యమముకూడ ప్రారంభమున ప్రబలి ప్రబలి యిప్పుడు కృశించినది. అందుకు కారణము విధానాంగమునందలి పరిపాలనయే. ఏయద్యమము కొనసాగుట కైనను వారి విధానమందలి మార్పెత్తనలేవనరము. ఇయ్యది స్థానికస్వపరిపాలనా సంఘములచే నిషేధింప సాధ్యమయ్యు ప్రభుత్వబలము కలిగియుండుటచే నాశనము గానున్నది. కావున నేయద్యమమయిన సంపూర్ణముగ సాగి జాత్యుద్ధరణము కలుగజలయునన్న వారివిధానవివాదనము సత్వరముసాధింపవలయును. ఇందుకవసరములగు నాయుధాస్త్రములు గూడ మహాత్ముడుపదేళించియుండెను. అట్టియస్త్రములను ప్రయోగించుటకు గూడ తగుదౌర్భాగ్య విరహితవాతావరణ ముద్భవించ వలెను. అహింసాసూత్ర మీయద్యమ విజయమున కత్యవసరము. ప్రాణదాయమునంటిది. అట్టివాతావరణము కలిగి త్యాగశీలత పెంపొంది దేశము సిద్ధమైన నే యీయస్త్రముల ప్రయోగించుట యగును.

ఈస్వాతంత్ర్య సమరమునకు ప్రాధికారము దౌర్భాగ్య రాహిత్యమని మొదలుచే వివరింపబడినది. దేశ మొత్తమున సహింసాసూత్రములు నాటుకొని దేశీయ రెట్టిపరిస్థితులం దయిన దౌర్భాగ్య విరహితముగ మార్గముననుసరించునట్టి భావము పొందవలయును. "నిర్భాగ్యకార్యక్రమమును సాగించుటలో నిట్టిభావము పొందించుట యగును" మహాత్ముడు నుడివినవా క్యమందలి సత్యము గ్రహింపవలయును. నిర్భాగ్యమందలి యే యంశముయినను సంపూర్ణముగ సాగించుటయనిన నిభావమును బుట్టించుటయగును. రాబ్బులట్టి ప్రవేశించిన యింటదైర్య లట్టి కలుగును. రాబునుపైనుంటియుంటయనిన దుర్భావముల తొలగించి స్వతంత్రతను పొందుట యగుచున్నది. చి న ను దౌర్భాగ్యరాహిత్యము పురికొల్పుటలో దేశస్థుల యుపేక్షను వారీ భావ మును గ్రహించినట్లే తలంపరాదు. దైర్యసాహసములు కలిగి యెట్టి త్యాగ ము న క య న ను స ం సి ధ్య మై యహంకారముకారముల విడచి, తన యావదాస్తిని విడుచుటయేగాక తనప్రాణము నర్పించుభావము యహింస ననుగ్రహించినవగును. నిర్భాగ్యమందలి ముఖ్యవిషయము యీభావము ను నెలకొల్పుటయే. ఇట్లుగనే దేశమును తయారుచేసి ముందు ముందు సాధింపబోవు శాసనతీర్మానోద్యమమునకు సంసిద్ధ పరుపవలెను.

VIII

స్వచ్ఛంద సేవ

ఈ యుద్యమమును సాగింపగలుగునది స్వరాజ్యసంపాదనాదీక్షవహించిన స్వచ్ఛందసైనికులే. వీరిసేవలనే దేశమున శాంతివాతావరణము స్థాపింపవలయుగలదు. అట్టిది గ్రహించియే మహాత్ముడు శాంతిసైన్యముల నెలకొల్పవలయునని యుద్యమ ప్రారంభములోనే హెచ్చరించి యుండెను. అటుల వేసవేట్లు సైనికులు కార్యరంగమున దుమికి దేశమంతటను వ్యాపించిన యుద్యమాభివృద్ధికి కారకులైరి. స్వచ్ఛందసైనికులలో నే మొదట నిర్మదనని శ్రీ చిత్రరంజనదాసు వేసవేట్లుగ సైనికుల వెనుక నిడికొని కారాగారమున కేగెను. 1921 జూలై 20 వేల కుడైగా కారాగారముల ప్రవేశించి యుద్యమమును కాపాడు డుటకు కారకు లీసైనికులే. వీరు గావించిన ప్రచారము, ప్రభోధము అపరిమితము. నాయకులవెంట నీసేవకులు లేకుండిన అసహాయోద్యమ మింతప్రబలునదికాదని చెప్పుట సాహసముకాదు. అసమయమున నందేక్షాశీలతలగు నీయువకులు తమ ప్రాణముల త్యాగప్రాయముగ నెంచి ఎట్టిసాహసకార్యమునకైన సంసిద్ధులైయుండిరి. కాని అసహాయోద్యమ మానాడు ప్రళయవాతావరణము పెంపొందించి యుండుటచే నట్లుగ ప్రబలి యీనాడు కాలక్రమానుగతిని పొందుటచే నెట్టి సాహసములు రంగమున నిలువజాలక వెనుకజన మొదలిడిరి. జాతీయోపసంఘాంతర్యా

గములందలి యధికారస్థానముల నధిష్ఠించు నీచవాంఛ ప్రబలియు, ప్రజాహిత్య రాజ్యభాగములందు పెద్దచిన్న యను భావము లంతరించి నాయకత్వమున తీసి బయలుపడెటయందు కూడ కారణములగు పరిణామించి అంతర్యామము లవధిపడమై యుద్యమము షీఘ్రతకు రామొదలిడెను. చి న ను సత్యాగ్రహణము దేశసేవాతత్పరులు కొందరు స్వచ్ఛందసేవకు సంసిద్ధులైయే యున్నారు. కాని యుద్యమాభివృద్ధి దేశజల భర్తబుద్ధిచే నాధారపడియుండుటకు, జాతీయోపసంఘములకు భవబలము తక్కువగుటయు, నిత్యము నీసేవయేజేయువారి కొక జీవనాధారమార్గ మవసర మగుటయు నొకకారణముగ నీయువకులే, పెద్దలు సహితము తరలట తటస్థించుచున్నదని చెప్పవచ్చును. అట్టివారే జాతీయకార్యముల నిర్వహించుచుండ వలెనన్న జాతీయోపసంఘములు వారికి తగు గౌరవభృతి నేర్పరచి దేశస్థుల సేవకుల యవసరము గ్రహించి యుద్యమమును పోషింపసంసిద్ధులు కావలయును. సేవకులలో దేశసేవాతత్పరులును, సర్వజనహితైక సద్భావజాలును, అసహాయోద్యమోత్సాహులు గ్రహించిన వారును, త్యాగశీలురును కావలయును. అసహాయోద్యమ మన్ని తరగతుల కొక్కవిధ మగు నవకాశ మిచ్చియుండుటచే ననువు గలిగి ఆ ప వి త్ర త, అ హం భా వ ప్రే రి తు లు కూడ తల యూ చు న వ కా శ ము క లు గు ట చే యుద్యమపవిత్ర చెడి దేశీయుల విముఖుల జేయుచున్నది. మరియు గౌరవభృతి గొనువారు బానిసలుకారు. వారికి సమాన హక్కుగలదు. ఎన్నిక యధికారులు వీరిసహాయము గోరకల యునుగాని సేవకోరలేదు. ఉద్యమలక్షణము లేటులుండిన వీరి సేవ లటులుండును. ప్రజాశక్తి విజృంభించి యెట్టిత్యాగము గోరినను వీరు సంసిద్ధులైయుండురు.

గత కాశీనాథ మహాసభయందు ప్రత్యేక ప్రయత్నములు జరిగి స్వచ్ఛందసైనిక సంఘముల స్థాపించు నేర్పాట్లులు గావించబడినవి. స్వతంత్ర స్వచ్ఛందసైనిక కేంద్రసంఘ మొకటి స్థాపింపబడి "హిందూస్థానీ సేవాదాల్" యని వ్యవహరింపబడుచున్నది. వివిధరాష్ట్ర జిల్లాలయందు నుపాంగముల నేర్పర్చుచుండుట యగుచున్నది. ఇయ్యవి అఖిలభారత సంఘసమ్మేదమును బడసెను. తొట్టిటి సంఘములవలె నిందును 20 మంది సైనికు లొకవళముగ యేర్పడి వారెన్నుకొనిన సైనికాధికారి తో వ్యవహరించు పద్ధతులేర్పడినవి.

ఆంధ్రరాష్ట్రముందును నొక సంఘమేర్పడినది. మరియు నీ సంఘోపాంగముగ శ్రీ రామపాద సేవాతత్పరుల నాచుక త్వమున రామదండు యననామమున హిందూజాతుల కనువగు నొకసేనాసంఘ మేర్పరుపబడినది. ఇందొక విశేషముకలదు. అసహాయోద్యమము హిందూమతైక భావముల నిర్మితమై మత బోధకములగు సహింసామార్గ మవలంబించుకొనిన సీసంఘములను మత ప్రేరేపణతో నుత్సాహపూరితములై ప్రవర్తించవలయునని నిట్టి యేర్పాటు గావించబడినది. ఈ 'దండు' సకలభక్తుల సానుభూతిని బడయును. కాని ఆంధ్రదేశమునందు "హిందూస్థానీ సేవాదాల్" యుపాంగమందు సేవకులుగ జేరగోరు హిందూ ఇతరజాతులగు మహాత్ముడియ (క్రిష్టియన్) జాతులవారికిది యనుబీయక వేర్వేరు సంఘముల స్థాపించునావశ్యకతను కలుగజేయుట యగును.

ఏరూపకమున నెన్నిసంఘము లేర్పడినను లక్ష్యమొకటియై సైనికులందరును దేశసేవానిమగ్నులై, క్షేదభావముల జంపి, వికళత కొడంబడి ప్రవర్తించినచో నెట్టియంతరాయములు లేకనే యుద్యమము సాగుచుండును. ఈసేవకులు ప్రస్తుతములులోనున్న నిర్భాగ్యకార్యక్రమమును ముమ్మందు శాసనోల్లంఘనోద్యమ ప్రవేశమున కనుకూలశాంతివాతావరణము నెలకొల్పు సద్దేశ్యముతో సాగించుచుండవలయును.

నిర్భాగ్యవిధానావలంబనముననే స్వరాజ్యార్హత ప్రాప్తించును. తీర్మానోద్యమముననే ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమును కిక్కిరిపెర్చి స్వరాజ్యమును పొందుటయగును. స్వాతంత్ర్య సమరమున శాంతియుత శాసనతీర్మానము, సత్యాగ్రహము ముఖ్యస్థానములు గలవియే. చి న ను వాటికవసరముగ శాంతి వాతావరణము నిర్భాగ్యకార్యక్రమాభివృద్ధిచే కలుగును గాన నాకార్యమును సాగింప నాజ్ఞ నీ య బ డె ను. ఏ నాడైన దేశ మ మి త మ గు త్యాగమునకు సి ధ్య మై దౌర్భాగ్యరహిత మార్గమున నీ రెండుసాధనములచే నీప్రభుత్వవిధానమును త్రిప్పగలదు. ఇందుకు ప్రళయవాతావరణ మభివృద్ధి కావలయును. మహాత్ముడొకసంవర్షమున దేశము త్రివిధమార్గముల సంసిద్ధము కావలయునని వక్కాణించెను. ఒకటి జైలుభయము లేకుండుట. ఇయ్యది తొలి రెండుసంవత్సరముల పోరాటముతో సాధ్యమయ్యెను. అట్టిభయము లేకుండుటయేగాక నట్టిత్యాగమున కుద్బుధురూపితి ప్రాప్తించినది. రెండవది భవనంతులైనవారు తమయావదాస్తిని నిర్భయముగ నిశ్చింతతో నొప్పగించి భార

పోయుట శాసనతీర్మానోద్యమమునగాని, పన్నులనిరాకరణమునగాని నిట్టిత్యాగ మవసరమైయుండును. ఇందు కత్యావశ్యక మగు త్యాగబుద్ధి దేశీయులకు కలవని తంజావూరు పన్నులనిరాకరణోద్యమ విజయము నూచించుచున్నది. అట్టిదైర్ఘ్య సైర్యములు దేశమొత్తమున దృఢపరచబడవలయును. భవనంతులు కాంతను విడచి వారి యాస్తుల నొప్పగించునీతి సాధారణముగ నలుపుట కష్టతరమే. స్వరాజ్యవాంఛ యధికమై యుద్యమ ప్రభావమందు విశ్వాస మినుమడించుకొలదియు నిభావము బలము గొనుచుండును. కూడ వది మాత్రనేవార్యణమునకు దేశీయులు కొందరు తమ ప్రాణముల భారపోయుట, దేశస్థులేకముఖులై నెక్కుడు సంఖ్యాములు సంఘములుగనో, సమిష్టిగనో, యెంటింగనో నట్టిపరిస్థితులందు కాంతవలంబించి ప్రాణమర్పించు కాలమాసన్నము గావచ్చును. కావున నందుకు సంసిద్ధపడు భావనాభివృద్ధికావలయును.

ఏనాడసంతృప్తిప్రతిభిధానములు దేశస్థులు శ్రీగాంధీ మహాత్మునియనుసరింప నచ్చు క్తులై యానాడే నియ్యది నిశ్చయింపబడినది. రామరా నీయుద్యమ మభివృద్ధిచే దేశమెట్టిత్యాగమునకైన సంసిద్ధమై స్వతంత్రతను పొందును. కాలక్రమమునాపగలసాహసమెవ్వరికిని లేదు. ఈయగమిట్టిభావముల సృష్టించినది. కాననీయుద్యమముగను జయము నిశ్చయము. మేల్కొని దేశీయులు తమవిధ్యుక్తమును నిర్వహించెదరు గాక!

(శ్రీ భారతమాతకు జై)

నోటిసు

ఇందువల్ల సకలమయినవారికి తెలియచేయదల యేమనగా:— కావలి డిస్ట్రిక్టు మన్యుకోర్టులో వుండు కున్న నా తాలూకు వ్యవహారముల విచారణ నిమిత్తం మా గ్రామకాపురకుడున్నూ, నాగుమస్తాయన్నూ అయిన అన్నదారు సుబ్బయ్యగారు నాతరపున 1.4.1924 తేదీన కావలికి వెళ్లి 1.2-3-4 తేదీలు కావలిలో వ్యవహారములు విచారించుకొని 4 తేదీ సాయంత్రం కావలినుండి వింజమూరుకువెళ్లి మోటారు బస్లో సవరు వ్యవహారములకు సంబంధించిన రికార్డుతోటి వింజమూరుకు ప్రయాణము అయినప్పటిలో సవరు రికార్డు నా విరోధులవల్ల గహిపరచబడినది. అట్లా గహిపరచబడిన రికార్డులో పైచెప్పబడిన వ్యవహారములకు సంబంధించిన కాకితములు, దస్తావేజులు వగైరాలతోపాటు నాచేవ్రాలు కాకితములు సహా కొన్ని వుండివున్నవి. నాకు యీమగ్గు జేహగర్జుర యేర్పడి కావలికి పోజాలని కారణంచేత వ్యవహారములకు అవగక మున సేమానను తలంపుతో కొన్ని చేవ్రాలు కాకితములు ప్రసాదన నాగుమస్తాద్వారా పంపివుండినాను. ఈవల నాకు తెలియుటలో యితర కాకితములతోపాటు నాచేవ్రాలు కాకితములు సహా నావిరోధులచేతిలో చిక్కినట్లున్నూ వాటినిట్టి వారు కొన్ని అక్రమరికార్డును సృష్టింప ప్రయత్నించుచున్నట్లున్నూ నాకు తెలియవచ్చినది. ఒకవేళ అట్టివి జరిగివున్నచు జరగ నున్నను అవి చెల్లెతగవని కాని, నన్ను బద్దపరచుతగినవి కాని కావు. ఈ తేదీవరకు నేను వింజమూరు గ్రామకాపురకులగు మార్తల కొండయ్య, నీలం సుబ్బయ్య, అనువారలకు భూమి విక్రయ అగ్రిమెంటుబాబులు రెండున్నూ, వేసన పాపానాయుడు, చిట్టెమూరు వెంకట్రెడ్డిగార్లు కు చెరియెక ప్రాసోటున్నూ కావలి పాబోలు సుబ్బయ్యకంపెనివారికి అన్నలూరు సుబ్బయ్యగారు యివ్వవలసిన తాలూకు నేను అవల్ల అయినమొత్తం రు 100 నూగురూపాయలకు నొకజాబున్నదామెర బంగారయ్య పేరుటకు ముక్కునాయుడి తోట సాగు ఒడి విషయమును గురించి వొకజాబున్నూ నేను వ్రాశి యిచ్చి వున్నాను. ఇవిలేవు యింక యేలాటిభిభిత్తులున్నూ యితరల కెవ్వరికీగాని నేను వ్రాశియిచ్చి వుండలేదు. ఒకవేళ నేను వ్రాశియిచ్చివున్నట్లు యెవరయినను చెప్పెయెడల అట్టి వారు ఆలాటి భిభిత్తులను 30.6.24 తేదీనాటి నావద్దకు తెచ్చి నా అంగీకారమును సవరు భిభిత్తులమైన వ్రాతలూలూగా పొందనిచే అట్టివి నన్ను బద్దపరుపజాలవు. ఇకముందు నానా నశ్చివరంగంతుల నావల్ల యేవిధమయి భిభిత్తులనుకాని సొంద కొరువారు నాచేవ్రాలును, వ్రేముప్రసం రెంటిని సవరు భిభిత్తులలో పొందవలసినది. ఈరెంటునూ చేసిచే అట్టి భిభిత్తు మునకు నేను యేలాటి బద్దదను కాజాలను. పై రెండుమర్తులకు విరుద్ధముగా నాచేవ్రాలుతోటి యేలాటి భిభిత్తులన్ను ను అట్టివి నామనాన్నూరిగా వ్రాశియివ్వబడినవి కావనిన్ని, పైచెప్పబడిన విధముగా పొందుడిన నాచేవ్రాలకాకితములతో సృష్టింపబడినవి అనిన్ని నన్ను బద్దపరుపజాలనివనిన్ని భాగింప వలసినదని యిందుమాలముగా యెల్ల రకు తెల్పడచుయినది.

గణపం రామలింగారెడ్డి.

ల్యాండుహోల్లర్.

17.6.1924 తేదీ } వింజమూరు గ్రామం. }
వింజమూరు. } వుడయగిరితోలు కా. }
నెల్లూరు జిల్లా

మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాల

ప్రారంభోత్సవము

గవర్నరుగారి యువన్యాసము

నిన్నటితేదీ మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాల ప్రారంభోత్సవము గవర్నరుగారి ప్రభుత్వమున జరిగినది. మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాల ప్రారంభోత్సవమున విన్నపాయంకాలము 4-15 గంటలకు విద్యార్థులు పాఠశాలకు "మహమ్మదీయ" అనే పేరుతో ప్రవేశించిరి. మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాలను మహమ్మదీయ బహిరంగ పాఠశాలను మిమ్ముల కిది ప్రభుత్వ పాఠశాల మనకు అనేకులు విశేషించిరి. మహమ్మదీయ పాఠశాల నీ. అబ్దుల్ హక్ సాహెబు, ఖాన్ బహదూరు అబ్దుల్ కరీం ఖాన్, ఆర్కాటు నవాబు, మీరు జై నుద్దీను, మీరు అమీన్ నుద్దీను, మహమ్మద సిద్దిక్ నుద్దీను, నూరుద్దీను, అబ్దుల్ కుదుసు బాద్షా సాహెబు, ఖాన్ బలి హక్ నుద్దీను హక్ సాహెబు, న్యా. ఎం. డి. జే. దాసు, న్యా. ముతా వేంకటసుబ్బారావు, జి. టి. బి. బి. వి. తిరుమలై శెట్టి, సర్ కూర్మా శేంకటరాజు నాయుడు, రాం బి. టి. వరదరాజు నాయుడు, ఖా. జి. పి. నరేంద్రులు, సామి వేంకటాచలం శెట్టి, మూసా సాయిబు, ఖాన్ బలి మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబు, ప్రాంతముల ఎం. రత్న స్వామి, రాం బి. టి. తణికాచలం శెట్టి, రాం సా. డి. సంబంధం మొదలగు, పి. టి. కుమార స్వామి శెట్టి, రాం సా. పి. రంగ నాథం శెట్టి లక్ష్మీ, మహమ్మదీయ పాఠశాల, వి. జి. నానుజేపల్లి, ఎ. బి. జి. క్యాంపులెట్టు, డి. బి. ఎం. రామభద్ర నాయుడు, డి. బి. వి. నూరిలామణి శెట్టి, విద్యాసాగర పాండు, ఆర్. లిటిట్ హాయిబు, గార్డు ఉండిరి.

గవర్నరుగారు తమ పెద్దకుమార్తె యగు గా. బాల్సర సతీ, మిట్టెరి శ్రీమతి లక్ష్మి నెంట్ కర్నలు బాల్సర, అంతరంగిక కార్యదర్శి ఈ. కార్నెన్ స్మిత్ గారితో గూడ విచ్చేరిరి. వారిని నీ. అబ్దుల్ హక్ సాహెబుగారు, మీరు జై నుద్దీను గారును ద్వారమువద్ద సందర్శించి మహమ్మదీయ సంస్థానములను గవర్నరుగారి కెరుకపరచిరి. తదనంతరము గవర్నరుగారు సభాపతిగా వై. కె. తమిళనాడును కూర్చుండిరి.

మహమ్మదు మహమ్మద సాహెబు నిన్నటితేదీ ప్రత్యేకముగ ప్రాసంగికముగా "కాహ్ అమీరు డివీయర్" అను ఉద్ఘాటనమును జరిపిరి. తాత్పర్యము ప్రారంభ మయ్యెను.

పాఠశాల చారిత్రము

మహమ్మదీయ సంఘకార్యదర్శి యగు మీరు జై నుద్దీను గారు సంఘముపక్షమున గవర్నరుగారికి స్వాగతప్రకటన నర్పించుచు, తమ సంఘమును గూర్చియు, నూతనముగ స్థాపితము గానున్న ఉన్నత పాఠశాలను గూర్చియు ఒకంత ఆప్తమునందు ప్రస్తావనగా వింటిరి. ఆ సన్యాస ప్రకటన నుండి ఈ క్రింది భాగములు ముద్రితములు:—

గవర్నరాధికారము 100 డిగ్రీ లుండునపుడు తాము ప్రత్యేకముగ నియంతృత్వమునకు మదరాసును విచ్చేయుటయు జరిగెను. సభకు విచ్చేసి యువన్యాసము నొసగుట కిదియే ప్రధమ పాఠశాల మనకు మనకు గూడ మా భాగ్యముని దలంచుచున్నాము. ఈ మహమ్మదీయ సంఘము 1902 వ సంవత్సరమున స్థాపితమయ్యెను. అప్పటినుండియు ఈ సంఘము మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు వేతనములను సహాయము చేయుచుండెను. మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాలను నీ. ఎం. ఎస్. మిషనువారు 1923 వ సంవత్సరమున కట్టివేయించిరి. ఆ పాఠశాల యందు సుమారు 450 మంది మహమ్మదీయ విద్యార్థులు ఉండిరి. వారందరికిని ఇబ్బందిగలుగని ఎం. ఎం. సంఘమువారు సంఘక పాఠశాలను నీ. అబ్దుల్ హక్ సాహెబుగారిని సమీపింపగా వారు తమ సహజముగ జేదార్శ స్వభావమున ఆయుర్వత పాఠశాలను హక్ సాహెబు కంఠికరించిరి. ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటుల నిచ్చిరి. మిషను అధికారులతోటి వరకును కుమరనందులకు తమకు విధేయులను భవనములతో మహమ్మదీయ ఉన్నత పాఠశాలను స్థాపించుటయైనది. ఇది మహమ్మదీయ ప్రజావర్తి మధ్యన ఉన్నది. మా ఉపాధ్యక్షులగు అబ్దుల్ హక్ సాహెబు గారు విద్యాలయమునకు రూ. 80,000 ల విలువగల స్థలమును దేవరగ, పోలవరై సాగుకు రూ. 2,500 లు ఆదాయము గల భూములను సమగ్రము నిచ్చి వేసిరి. పాఠశాల 12 మంది సభ్యులుగల విచారణసంఘము పరిపాలనక్రింద నుండును.

అపరంజితులలో 5 గురిని అబ్దుల్ హక్ సాహెబుగారే నియోజితులు. మిగిలిన 7 గురిని సంఘమువారు నియోజితులు. తమ కార్యనిర్వాహకవర్గములోని గా. సతీ మహమ్మదు హక్ సాహెబుగారు ఈ సంఘమున కధ్యక్షులు. వారి సంఘమునం దత్యంత శ్రద్ధ వైఖ్యమునందుట వలన, ఈ సంఘ మింతటి యున్నతస్థితిలో నున్నది.

స్వాగతప్రకటనను వెండి గొట్టములో నుంచి మీరు జై నుద్దీనుగారు గవర్నరుగారి కందించిరి.

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము -

మిమ్ములు గవర్నరు ప్రత్యుత్తర మివ్వముగ నొసరి:— మహమ్మదీయ సంఘమునకును, మన మదరాసు రాజధానిని లాభకరమైన ఈ కార్యమునందు పాల్గొనుట నాకత్యంత శ్రమతోపకరముగ నున్నదని నేను మీకు తెలుపుచున్నాను. వేడిమి అధికముగ నున్న నీ సమయమున ప్రత్యేకముగ నిచ్చుటకు వచ్చుటవలననే మీ సంఘమునందు నాకు ఎక్కువ సానుభూతి గలదని మీ స్వాగత ప్రకటనందు తెలిసిరి. ఉష్ణ మింతకన్న అనేక మడుగులు యధికముగ నున్నను, నాకు స్వయముగ కొంత యశోకార్యము లభించినను, ఈ నూతన విద్యాలయమును ప్రారంభించునంతటి గొప్ప కార్యమున సాయపడుట కెంతయో అసంతోషము. (వినుడు వినుడు.)

మహమ్మదీయ విద్యార్థుల ప్రియమైన, ఈ విద్యాలయ స్థాపనమునకు బూనుకొనిన మహనీయుల నందర నేను ఆభినందించుచున్నాను. ఈ పాఠశాల స్థాపనమున కన్నివిధముల సాయము చేసినట్టి నీ. అబ్దుల్ హక్ సాహెబుగారిని, ఖాన్ బహదూరు హక్ సాహెబు అజీజు సాహెబు గారిని, కార్యదర్శి కిని మీ సంఘము కృతజ్ఞత గలిగియుండదగును. వారితోపాటు మీ సంఘాధ్యక్షుడు ను, నా మిత్రుడు ను సర్ మహమ్మదు హక్ సాహెబుగారును మీ కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. హక్ సాహెబుగారు గూడ నుండినందున సర్ హక్ సాహెబుగారు నేటివచ్చుటకు రాజాలయైరి. నిన్న సాయంకాలము నేను సర్ హక్ సాహెబుగారిలో మాటలాడితిని. వారిభార్యకు కొంచెము ఆరోగ్యము కలుగుచుండెనని విని సంతోషించితిని.

నేడు నా యాజమాన్యమున ప్రారంభముగ విద్యాలయము మనరాజధానియందు మిక్కిలి యున్నతదశకు వచ్చి తమ దేశమునకు చక్కగను న్యాయముగను నేపచేసితి పౌరులను తయారుచేయునని నేను నమ్ముచున్నాను. ఈ దేశమునందు సుపరిపాలనాదర్శము వ్యాప్తిచేందులతోపాటు ఈ పాఠశాల స్థాపనము అనుగుణముగ నుండు నని నేను మనఃపూర్వముగ నెంచుచున్నాను. మీ విద్యాలయములందు ఐకమత్యమును సహకారమును గోరుదురని నేను కోరుచుచున్నాను. మహమ్మదీయ నాయకుల మీరు ఈ విధముగ మీ సంఘమునంతను ప్రబోధింతురగాక. ఒకే గృహములో కలత లేర్పడినయెడల, అగృహమెట్లు భావపడవో, అట్లే సంఘముగూడ ఐకమత్యరహితముగ నున్నయెడల, భావపడవనియు, ఇక మీరెట్లు అందరును సద్భావముతో మెలగవలెననియు, ఈ సందర్భమున, పరిపాలనాధ్యక్షుడు నై యుండుటచే, మీ హక్ సాహెబుగారును, దూరదేశమున జరిగెడి కార్యములకై సామీప్యముననుండెడి వానిని గూడ నిరాకరించి అబ్దుల్ హక్ సాహెబుగారు మనకెల్లరకును స్వభావము. ఈమధ్య జరిగిన విషయములనుబట్టి, మీ భావిభాగ్యమునంతయు ఇతర దేశములపై గాక ఈ దేశముపైనే ఆధారపడియున్నదని ఇదివరకే స్పష్టపడకుండెను, ఇప్పుడైనను స్పష్టపడినది, కనుక మీ యుత్సాహమును, ఆసక్తిని ఇతర దేశముల కార్యములపై గాక ఈ దేశాభివృద్ధికిని, రాజధానిభివృద్ధికిని వినియోగింపవలెనని నేను కోరుచున్నాను. భారతదేశమింకను గొప్ప సిద్ధి రాజులనీ మనయందర యాశయము భగ్గునుగలుగ కుండవలెనను మద్దేశముతోనే నేను నిష్కలముగ నీ విధముగ నుపన్యసించితిని. ఏ సంఘాధ్యక్షుడయినను మీరు కృషి సలుపుచున్నారో, ఆ మహమ్మదీయ సంఘాభివృద్ధికి ఈ విద్యాలయము శుభసూచక మని నేను తలంచుచున్నాను.

నేను ఇంతటితో ఈ పాఠశాల యారంభమైనదని తెలుపుచున్నాను. (హర్షస్వరము)

సంఘముపక్షమున ఆర్కాటు నవాబుగారు గవర్నరుగారికి జంపనముల నర్పించిరి.

అంతట హక్ సాహెబు అందు కంపెనీవారు తయారుచేసిన అల్పాహారములందు అందరును పాల్గొనిరి.

గవర్నరుగారు పాఠశాలాభవనమునంతటిని సందర్శించిన పిమ్మట అక్కటనుండి వెడలిపోయిరి. అంతటితో కార్యక్రమము ముగిసెను.

గరిమెళ్ల సత్యనారాయణ గారు

మదరాసులో ఆగమనము

నిన్నటిదినుము కడలూరు చెఱసాలనుండి విడుదలయైన గరిమెళ్ల సత్యనారాయణ గారు (బి. ఏ.) తిరువనంతపురం ఎక్స్ ప్రెసులో కేటియంగయము 6-45 గంటలకు ఎగ్జాంక్స్ లైట్ స్టేషనులో 2 గి. 3.

నేరములు:— "మా కొద్దితెల్లవారకనము" అను పాటను రచించి కాగితములను పంచివెట్టించినందులకు, గోదావరి జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కాకినాడయందు ఫిబ్రవరి 8, 1922 నాడు 108 వ సెక్షన్ క్రింద సెక్షనరీ కోరగా సత్యనారాయణ గారు సెక్షనరీటి నివృత్తును నిరాకరించి 1 సంవత్సరకాలము జైలు లకు వెళ్లుటకు అంగీకరించిరి.

రెండవ నేరము:— "స్వరాజ్యోత్సవము" అను నొక చిన్ని పాటను రచించుట. ఈ పుస్తకము మదరాసు సగరమున ముద్రిత మగుటచే ఎగ్జాంక్స్ ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారణ జరిగెను. అప్పుడు సత్యనారాయణ గారి కడలూరు చెఱసాలనుండి విచారణకై తీసికొనివచ్చిరి. విచారణ జరిగి జూలై 14, 1922 నాడు ఈ నేరమునకు 2 సంవత్సరములు విధింపబడినవి. మొత్తము మదరాసు విధింపబడినవి నాడు సంవత్సరములు మాత్రమే యని మేజిస్ట్రేటు నిర్ణయించెను.

సత్యనారాయణ గారు ఫిబ్రవరి 8, 1922 నుండి ఏప్రిల్ 10, 1922 వరకును మదరాసు చెరసాలయందుండి. మిగిలిన కాల మంతయు మొదటినుండి నిన్నటివరకును కడలూరు చెఱసాలయందుండెడిది. ప్రారంభమునుండి క. కి. ఆనుభవించుచు మార్చి 28, 1923 వ సెక్షన్ డివిజనుకు మార్చబడిరి. మొదట విడితైదు ననుభవించుచుండిరి. కేటాలములో ప్రభుత్వమువారు 86 దినములను తీగించి నిన్నయుదయము విడుదల చేసిరి.

నేడు ఉదయము స్టేషనుకు మదరాసు ఆంధ్రకాంగ్రెసు సభ్యులు కొందరు నెడలి సత్యనారాయణ గారిని పుష్పములాలంకరణలగావించి సత్కరించిరి.

సత్యనారాయణ గారు ఆరోగ్యముగ నున్నారు. వారు నేడంతయు మదరాసులోనుండి రేపు ఉదయము వాల్తేరు ప్యాంజరులో బెజవాడకు పయనమగుదురు.

గుప్తగారు:— మతం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు ఆరోగ్యముగ నుండిరా యని మాచిలేఖరి యడగగా, అపభ్రష్ట ఉపవాసములు చేసిరిగాని ఇటీవల ఆరోగ్యముగ నున్నారని సత్యనారాయణ గారు చెప్పిరి.

వెనకన మెట్ట (కృష్ణాజిల్లా)

(ఒక విశేషం)

జూన్ 16:— 14.6.24 తేదీని శ్రీయుత వేద్యుల సోమయ్యగారున్న, శ్రీమతి బ్రహ్మజ్యోత్సుల లక్ష్మీనరసమ్మ గారున్న ఈ గ్రామము దయచేసి ఖద్దరు బట్టలను ప్రతియింటికి తిరిగి విక్రయించిరి. ఈ గ్రామి సుమారు 9 ఘంటలకు బహిరంగసభ జరిపి, యందు ఖద్దరునిర్మాణమును గూర్చియు, గాంధీ పూజానిధి వసూలుయొక్క ప్రాముఖ్యమును గూర్చియు విపులముగా ముచ్చటించిరి. బాతీషగీతములతోను మంగళహారతులతోను సభ సుమారు 11 ఘంటలకు ముగిసెను. గ్రామజనులందఱు సుతానాపూరితులైరి. 15.6.24 తేదీని ఈ గ్రామమునందే యుండి ఖద్దరుప్రచారము గావించిరి. 16.6.24 తేదీని శ్రీయుతులు నంబూరి సూరపరాజు, తంగిరాల సుబ్రహ్మణ్యముగారు మున్నగువారి సహాయముతో యింటింటికి తిరిగి గాంధీపూజానిధికై 26.0.0 వసూలుచేసిరి. వసూలునిమిత్తము వెళ్లిన ప్రతి యింటిలోపలకు వెళ్లి శ్రీమతి లక్ష్మీనరసమ్మగారు రాటముల మీద స్వయముగా దారమును తీసి ఖద్దరుప్రస్తుతుల తయారుచేయించి ధరింపుడని హెచ్చరించిరి.

శ్రీ మయిలవరం బాలభారతీ సమాజమువారు (21.6.24) తేదీ బెజవాడలో శనివారం రాత్రి

సావిత్రి నాటక మండు

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కె. పట్టాభిరామయ్య,

కార్యదర్శి

సర్వసులు - సర్వ. పి. పాత్రో

ప్రశంస

లీకమిమను సూచనల నామోదించుట

తిరుచినాపల్లిలో మంగళవారమునాడు చితి గురు వారమునాడు రోజున సర్వ. పి. పాత్రో గారిట్లు చెప్పిరి:—

ఈ రాత్రిములో మంత్రులకును, ప్రజాపతి కాలి లలో పనిజేయు అఖిల భారతపు సర్వసు ఉద్యోగమును మధ్య యొట్టికట్టములును లేనేలేవని చెప్పినప్పుడు. కాని యీ సర్వసులపై అధికారము భారతమంత్రీకి ఉండి, కానసభకు లేకపోవుటవలన, కానసభవారు సర్వసులను తీవ్రముగ ఖండించుచుండిరి. ఈ విమర్శలవలన, కానసభ అధికారముండు వ్యవహారములను సర్వసులలోనివారు అవిశ్వసనీయములుగ దలంచిరి. ఇయ్యది ప్రజాపతి కాలికు సంబంధించి యుండుటచే తన కానసభకుగల బాధ్యతభావ మెక్కువై బాధ్యతలేని విమర్శము తగ్గునని భావించవచ్చును. వెంటనే పరిపాలనా స్వరూపము మారవలెనని బాధ్యతగలవా దెవడుగాని యవకాలము. అది వాంఛనీయముగాదు. పరిపాలనము పట్టుత్తముగ స్పష్టముగనుండి నూతనప్రజాపతి కాలి ప్రభుత్వముచే పోషింపబడవలెను. దేశపరిపాలనమునందు బ్రిటిషు ఉద్యోగులు ఇంకను చాల పంపత్తుములవలన నుండవలసియున్నది.

ఇప్పుడు ఇంగ్లీషులు సర్వసులలోనున్న ఆఫీసరుల సంఖ్యను బట్టి ప్రస్తుతము క్రొత్తవారిని తేర్చుకొనుటమాత్ర మాపి యుంచవచ్చును. అప్పుడు పాతవారు పింఛనుపుచ్చుకొనుచుండ ఆ స్థానములందు ప్రావిన్సియలు సర్వసులలోని ఆఫీసరులను నియమించి రాష్ట్రీయపద్ధతిపై నెమ్మదిగ యేర్పాటుజేయవచ్చును. ఈయేర్పాటులను జేయుటలో నిప్పుడు ఇంగ్లీషులు సర్వసుల ఆఫీసరులను అప్పీలు, జీతము పెన్నుల వరకు విషయముననున్న సౌకర్యముల కెట్టి భంగమును కలుగరాదు. అందుకు ప్రతిపాదముగ నూతనప్రభుత్వ మెట్టి పనులను జేయరాదు. పై చెప్పిన సంపూర్ణ బాధ్యత యంతరము జేరవచ్చుదు వారల రాష్ట్రీయపద్ధతిని నేపజేయు ప్రత్యామ్నాయమును దెలుపు మంచి దిగ నుండును.

సంస్కరణముల నివేదికలో భారతదేశీయులను ప్రతి సంవత్సరమును సర్వసు ఉద్యోగులు శిక్షణము జేయగలంతవరకు తేర్చుకొనుదు వారలకు యీవిషయమై అన్ని సంకతులను బోధపరచు మార్గ మూహింపబడెను. ఇప్పుడు సర్వసులలో నున్న యూరోపియనులు యిప్పుడున్న రక్షాసాధనములు, వరకు లుండవలెనని భావించుచున్నారు.

ప్రస్తుతపు ఢిల్లీలో బ్రిటిషు ఉద్యోగు లుండుట ముఖ్యముగ నవసరముగలచేతను ఆ సర్వసులలోనివారు తృప్తికరముగ నుండు నటుల జూచు భారత మి దేశము పై యుండుట చేతను, యిప్పుడు మార్పుజేయవలసిన పరిస్థితులలో వారికి న్యాయప్రకారము కావలసిన వానినిన్ని, అలవెస్సును నున్న ఈ విషయమే యుండును. ప్రజాపతి కాలిను ప్రభుత్వమునందు ప్రతికాఖయందు భారతీయుల నెక్కువ తేర్చుకొనుదు సర్వసులలోని బ్రిటిషు ఉద్యోగులు తాము తోడుగా పని జేయువార లి. భావముతో నుండవలయును. ఏలనగా సర్వసు అందింకను యూరోపియనులు కావలయును. వారలకి దేశపు ప్రభుత్వముతో సంబంధ ముండునెడల ఈ సర్వసులకు సంపూర్ణముగ కావలసిన సౌకర్యము లన్నిటిని చేయవలెను.

రాష్ట్రీయపద్ధతిని పునర్నిర్మాణము నెమ్మదిగ జరుగును. వారల కిచ్చవలసిన చాలునుగాని యెట్టిభాషాభివృద్ధియు గానించుటలేదని దీనిపై ఆర్డరును తగ్గిపోవుచున్నట్లు భావించుచున్నది. పల్లెటూ సర్వసులలో తేర్చుకొనునపుడు వారికి మునుందుగా గల యభివృద్ధి సౌకర్యములను రక్షించుటకు వలయు ప్రయత్నములన్నియు జేయవలెనని జాయింటు కమిటీ వారు దెల్పినది ఆవిధముగ జరుగుటలేదని భావించబడెను. ఏమాత్రమును ప్రాతిపదికలను లేకుండనే యెప్పుడు భావించిన అప్పుడు ఉద్యోగములను ఇంగ్లీషులు సర్వసులనుండి రాష్ట్రీయపు సర్వసులకు మార్పుజేసినచాలు. ఇంతియగాక యూరోపియను ఆఫీసరులకు ఏరూపిల అలవెస్సుల నెక్కువజేయవలెను. అఖిలభారతపు సర్వసులనుండి పింఛనుల పుచ్చుకొనినపుడు గలిగిన ఖాళీల ప్రావిన్సియలు సర్వసులందు స్థానముల సృష్టించునెడల అనుకూలముగ నుండును.

మధురలోని ఉపన్యాసము

మధురలో నుత్పత్తినించు సర్వ. పాత్రో గారు చివరకు నిట్లు చెప్పిరి:—

వీరలకు క్రొత్త ట్రైనింగ్స్ నేర్పరుపవలెను. ఇప్పుడు అఖిలభారతపు సర్వసులలో తేర్చుకొనినవారిని దీనిక్రిందికి మార్చవలెను. కాని యింకముందు యింకను క్రొత్తగ తేర్చుకొనునెడల మాత్రము, క్రొత్తవారు వచ్చుటకు తగిన గృహమార్గము అనుంచి, యేదేరాత్మీయులైన యూరపియను ఆఫీసరులు కావలసియెడల మంచివారలు వచ్చుటకు సర్వసు మరతులను విశేషముగ దెలుపవలెను. లేదా కెంటులు గవర్న మెంటువారు తమకు కావలెనని తేర్చుకొనువారిని రాష్ట్రీయములలోనికి దీక్షింపవచ్చును.

ముఖ్యముగ విమర్శనాత్మకమైన విషయము యూరోపియను ఇండియను ఆఫీసరుల జీతములందుగల భేదమై యున్నది. తనదేశములో పనిజేయు ఇండియను ఆఫీసరుకిప్పు జీతముకన్న ఒకటిన్నర రెట్లు ఇండియలోని యూరోపియను ఆఫీసరు జీతముండవలెనని అంగీకరింపబడినదే 1912 కు పూర్వము ప్రావిన్సియలు సర్వసులలోనికి దీక్షింపిన ఆఫీసరులకును ఇంగ్లీషులు సర్వసు ఆఫీసరులకును జీతములలో నిట్టి భేదముండెను. 1912 కేవల భారతమంత్రీ సమాలోచన సభ్యులకు ఇంగ్లీషు సభ్యులకును జీతములందీటి భేదమేగలదు. ఇట్లే యిండియను సర్వసులలో నున్న యూరోపియను ఆఫీసరు ఇంగ్లాండులో పనిచేసిన బంపిసయెడల యిండియలోవచ్చు జీతములో రెండువరకులే వచ్చును. పల్లెటూ సర్వసు కమిషను వారు ప్రజేతపెట్టిన ట్రైనింగ్స్ జీతముపద్ధతి పనిజేయుటలో చాల విధివిధములు గలెను. 1902, 1912, 1922 సంవత్సరములలో ఐ. సి. ఎన్. ఆఫీసరులు పుచ్చుకొన్న జీతముల బోల్చి చూచినయెడల 1922లో 1902 లో కన్న పాడుగ నున్నట్లు తెలియగలదు. చెన్న రాష్ట్రీయములో ఉన్న యూరోపియనులకు రక్షణ ఉండుటలన నీనియరు సభకలెక్చరులను నీనియరు స్కూలులో నుండుట లేకనియరు సభకలెక్చరులను జిల్లా చార్జీకి వృద్ధి జేయుటలన బాధ్యత ఎక్కువై ఖర్చుకు తగినజీతము లేకపోయెను. ఈస్టిండియను మరల మార్పుజేయవలెనన్న ఆయ్యది ఆస్టిండియలోని తర భాగముల పై నాభారపడియోండును. అయ్యది అవసరమని తలంపవచ్చును. జిల్లా ఆఫీసరుకు యంతకన్న తక్కువ యియ్యగూడదని నిర్ణయించుట అవసరము. సర్వసులకు తగిన సౌకర్యములు జేయలేదని తలంచుచున్నాడు. అఖిలభారతపు సర్వసులను వెంటనే లేకుండజేయవలెనని కోరుచు వుండును. అట్లు జేసినయెడల కంపెన్సేషనులు, అలవెస్సులు, పెన్నులక్రింద నీవేత మెంతయో చెల్లింపవలసి యుండును. ఇంతటి తెలివితక్కువనూచనను యెట్టిబాధ్యత లేకుండ గావించువా రుండురని నేనునమ్మును. కాని సర్వసులలో యూరోపియను లుండుట అవసరమైనపుడు, దేశపరిపాలనము సౌకర్యముగ నుండుటకు వారు కావలసినపుడు సర్వసులకు ప్రభుత్వమువారికిని మధ్య సామరస్య ముండవలయును.

బుధవారమునాడు మధురలో నుత్పత్తినించు సర్వ. పాత్రో గారు తుదకట్లు చెప్పిరి:—

సర్వసులవా రిప్పుడు జేయు ఆశ్చర్యము రాష్ట్రీయపాలనమునకు అతింకముగ నుండునంతవరకు జాగ్రత్తగ పరిశీలించవలెను. అవి సాధ్యమైనయెడల యీసర్వసులు యీదేశమున కవసరమైనయెడల భారతీయులు ప్రతిష్ఠను పట్టుకొని ప్రాథమిక లాభరారు. వారి సౌఖ్యమునకు సుఖజీవనమునకు తగినంత వారికియక తప్పదని సమన్వయము జేసికొనవలెను. చనది వీరదేశము, ఆర్థిక సౌభాగ్యము లేదు. ఈ విషయము సర్వసులవారికి మనకు దెలిసినంత దెలియును. కాని జాయింటు రిపోర్టులో దెలిసినట్లు యూరోపియనులను సర్వసులలో తేర్చుకొనునపుడు జేసిన మరతులు మున్నగువానిని చెల్లింపక తప్పదు. దేశముయొక్క ఆర్థిక పరిస్థితు లిట్లున్నను, సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత ప్రజాపతి ప్రభుత్వము యేర్పడి పనిజేయుటకు బ్రిటిషు సహకార మవసరమైయున్నది. రాష్ట్రీయపద్ధతిపై పునర్నిర్మాణము నెమ్మదిగ జరుగునుగావున న్యాయప్రకారము వారు కోరినట్లు యియ్యవలసియేయుండును. ఈ దేశ జేషమునకై యీ సర్వసుల సహాయముండుట అవసరమైనంత వరకు అట్లున్నను నిత్యపరిపాలనా కార్యములను భారతీయులే జేయుచు బ్రిటిషువారి సహాయమును పెంచుట సర్వసు రూపమున బొందుచుండవచ్చును.

ననవత్తు కేసు

ధిల్లీ ఖిలాఫతుసంఘము

అరుణుల (కీసు ధిల్లీఖిలాఫతు సంఘము నిర్మితము గూర్చి ఒకరు ప్రాధికారము) కార్యదర్శులైన మానవత్తు కేసు వారికి చెప్పిరి. రాజకీయ అంగీకరింపలేదు. విచారణ జరిగినది. దావా కొట్టివేయబడెను. అ||ప్రె

9 వ నాడారు మహాజనసభ

మధుర, జూను 18:— 9 వ నాడారు మహాజనసభ నేడు 2 గంటలకు ప్రారంభమగును. అధ్యక్షుడుగా నెమ్మకొనబడిన మద్రాసు ప్రభుత్వవిద్యాలయములో ఆనందబాబ్ సర్. ఎ. పి. పాత్రో గారు నిన్న రాత్రి యిచ్చిటికివచ్చిరి. ఈయనయమున రామనాథురాజుగారును సన్మానంపకార్పవచ్చును సభ్యులను ప్రేమనవ్వు పాత్రో గారికి న్యాయమిచ్చిరి. తరువాత ఆనందబాబ్ మంత్రిగారు ప్రవీణవాక్కివిలాసమున రామనాథు రాజు గారింటికి మోటారులో వెళ్లిరి. అప్పుడే వేయిమంది ప్రతినిధు లిచ్చిటికివచ్చిరి. నాడారు మహాజన సంఘాన్ని తీసుకు పోరయారు నివాసి బాలగరుస్వామినాథుగారు యిచ్చిటికి నిన్నవచ్చిరి. వారికి తగిన న్యాయ మియ్యబడెను. (అ. ప్రె.)

సాక్షి హామూలుజనము

విద్యాలయముల దర్శించుట

మధుర, జూను 18:— రు 188376 లో నిర్దేశపటమున్న సాక్షి హామూలు భవనమును ఆనందబాబ్ విద్యాలయముల దర్శించెను. స్కూలుకు విజీవస్థులు మంత్రిగారికి స్వాగతమిచ్చి ఆభవనములట్లు తీసికొనివెళ్లి చూపించిరి.

కొందరు రాయబారులు మంత్రిగారిని సందర్శించి భవన నిర్మాణమునకు మొత్తము రు 188376 కావలెనని యిచ్చిటికి 148876 రూపాయలు ఖర్చుయ్యవలసి యును, ప్రభుత్వమువారు రు 62500/- వాగ్దానము చేసిరి గాని రు 87924/- మాత్రమే యిచ్చిరినియు చెప్పిరి. సాక్షిగరలు పెరిగినవి గావున ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటును తిరిగి యేర్పాటుచేయవలెనని వారు కోరిరి. ప్రస్తుత మినిస్ట్రీగారును పూర్తిచేయుటకు వారి రు 70000/- కావలసియున్నది. ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటును చెల్లింపవలెనని వారు వేడుకొనిరి.

సాక్షిహామూలు భూతదయ గలవానియు, దేశభక్తి గలవారనియు, ఇప్పటికే భవననిర్మాణము రెండువరకు పూర్తియైనదనియు తక్కిన ఒక్కపాలును భూతదయపరులు చందాలు వసూలుచేసి పూర్తిచేయ గలరనియు మంత్రిగారు జవాబుచెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు రివివరకే గ్రాంటులో కొంత భాగము నిచ్చిరినియు సాక్షిహామూలు వారు చేయగలిగిన రెట్ల చేయుదురనియు చెప్పెను. గ్రాంటు చట్టములను ప్రభుత్వమువారు దాటజాలరనియు అయిన అసంఘమువారు చందాలుచేసి ముందంజ వేసినయెడల ప్రభుత్వమువారు ఆదర్శములను దాటవచ్చుననియు మంత్రిగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

లాక్రి పమాదము

వివరములు

మెట్టుపాలయం, జూను 18:— ఈక్రిందివి మరణములు సంభవించిన క్రిలాక్రిపమాదములోని వివరములు. ఈ ప్రమాదములో అప్పటికే పర్యవేక్షకులు వేయిసెప్టెరు గలపతి ఈయరును గాంగుమేస్త్రీ కున్న మరక్కయారును చనిపోయిరి. ముగ్గురు గాంగుమేస్త్రీలను తీవ్రమైన గాయములు తగిలెను. ఈ ప్రమాదము కనివారము మధ్యాహ్నము నీలగిరి కొండరైల్వేలో హిల్ గ్రోపు ఆల్ డిస్టిక్టవలమధ్య జరిగెను. దీనివివరము లింకను సరిగా తెలియబడలేదు. మిగిలినవారైనను సరైన సమాచారమును తెలుపుటకు తగినస్థితిలో లేరు. ఉండదీసిన స్టీవరు లను ఒక మైదానములో నుంచుటకు యిన్స్పెక్టరు ముగ్గురుసారీ లతో లారీలో పోవుచుండెను. నల్లరాళ్లు తోడిచిన ప్రదేశమున ఒకకాటముగానున్న యొకములుపులో ప్రేకులు నిరుపయోగమయ్యెను. లారీ ఆపరిమితమైన వేగముతో పోవుచుండుటవలన ఒక ప్రేకువగ్గరనున్న గాంగుమేస్త్రీలకు తగినమునకు పాయి దూరముగావడి ప్రాణాపాయకరమున దెబ్బను తిన్నెను. దీనినిచూచి యిన్స్పెక్టరు తనచేతిలోనున్న యెరుటి ప్రేకునువేయుచు తన క్రికి నంతయును పయోగించెను. కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. ఆలెని తలయెరుటునున్న రాతిమిడికి పాయి ట్టుకొనిరెండువ్రక్కలయ్యెను. తక్కిన ముగ్గురికి కూడ తీవ్రమైన గాయములతగిలెను. ఈ ప్రమాదము జరిగినట్లుగా తనిఖీపనిపై తిరుగుచున్న ఒక గాంగుమేస్త్రీ కనుగొనెను. చనిపోయినవారును దెబ్బలు తిన్న వారును నిన్న తెట్టుపాలయం తీసికొనిరావడికి. అంత్యక్రియ లచ్చుబడిగెను. డిస్ట్రిక్టు యింజనీరు గ్లెనవిల్లుగారు ఆ ప్రదేశమునకు పాయి చూచి విచారణ జరిపెను. (అ. ప్రె.)

గోపీనాథపా తీర్మానము

సన్మానసంఘాధ్యక్షుడు జే. చౌదరిగారిలేఖ

సంగరాష్ట్రమున సెరాజగంజిలో జరిగిన రాష్ట్రీయ సంఘ సన్మానసంఘాధ్యక్షుడగు జే. చౌదరిగారు గోపీనాథు నభినందించు తీర్మానమునుగూర్చి ప్రతికలకు వ్రాసిరి. "కాంగ్రెసు కార్యదర్శి తీర్మానము నకలునుసన్మానసంఘాధ్యక్షున కిచ్చుట ఆచారముగాని సెరాజగంజిలో కాంగ్రెసు కార్యదర్శి యీ తీర్మానము నకలు నాకియ్యలేదు. కాన నిపుడు స్వరాజ్య పక్షము నారు ఎటుల ప్రకటించినను కావలయు నాకాధారము లేదు. సారథి అను దేశభాషాపత్రికలోను యితర పత్రికలలోను ప్రకటింపబడి నవే సరియైన తీర్మానవాక్యము లని నాకు జ్ఞాపకముండుటయే గాక సభకువచ్చిన మిత్రులలో చూచుచున్నదగుగా వారుగూడ అటులనేలేవేరి.సంగరాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి సారథి పత్రికతో అధికముగ సంబంధము కలదు. ఆ తీర్మానమున కాతడే సంరక్షకుడు. దేశసంఘ చిత్రరంజనదాసుగారు తరువాత ప్రకటించినతీర్మానవాక్యములే అసలు తీర్మాన వాక్యములని లేలుపుటకు నాకు ఆధారములు లేవు. అది సవరణ యీ లేక వ్యాఖ్యానమో నాకు బోధపడలేదు. దాసుగారు ప్రకటించినదానిలో ఎన్నో అనుబంధవాక్యములు చేర్చినగాని సరిగా అర్థమగుటలేదు. వానిని చేర్చుటలోగూడ దాసుగారి ప్రయత్నము సరవేరలేదు. అందువలన యిట్టి చిక్కులు లేకుండు సాచాగా మొదట పత్రికలో ప్రకటింపబడిన తీర్మానమే అసలు తీర్మానమని ప్రజలు నులభముగా నమ్మెదరుగాని దాసుగారు దరిమిలను ప్రకటించిన తీర్మానమే అసలుతీర్మానమని నులువుగా నమ్ముటలేదు. అది యటుండనిండు. దాసుగారు ప్రకటించిన తీర్మానములోని వాక్యములను భావములను సంగరాష్ట్రవాసు లందరును ఆమోదించిరిని దాసుగారు వ్రాయుట కడుంగడు సాహసమని నే నాక్షేపించుట నాముఖ్యవిధి. అట్టి తీర్మానమును ఏరూపమునగాని సెరాజగంజిసభలో నుపపాదించుటకు సన్మానసంఘమువారి రెంతమాత్రము సంగీకరింపలేదు. నే నటునుండి వచ్చినపిమ్మట నాకు కనబడినవారిలో, లేకమైన యింగ్లెజ్జానము కలవారిలో, ఆతీర్మానమును తీవ్రముగా నిరసింపనివా రొక్కరును కనబడలేదు గాన స్వరాజ్యపక్షమువారిందరు నాతీర్మానము నామోదించిరినిమాత్రమే దాసుగారు వ్రాయవచ్చునేమోగాని సంగరాష్ట్రమువారిందరు నామోదించిరిని ఎంతమాత్రమును వ్రాయగూడదు. దీనినిగూర్చి హెచ్చు ఓట్లను సంపాదించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారి సభలో చాల ఆక్రమములను సృజితి. కాంతికి భంగముకలుగకుండచేయుటకు విధిలేక సన్మానసంఘమువారుపుడు మిన్నకుండవలసి వచ్చెను" అని చౌదరిగారు ప్రతికలకు వ్రాసిరి. (అ. ప్రె.)

కెన్యా వైరోబీ కాంగ్రెసు

మహాత్ముని తంతివార్త

కెన్యా వైరోబీ కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు డి. ఎం. ఏ. జే. శాయగారి నరెన్ద్రచేసినందుల కభినందించుచు వెనుదీయకుండ ఉత్సమును సాగింపవలెనని కోరుచు మహాత్ముడు తంతి వార్త నంపెను. "తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయులు చాల దురవస్థకు పాలు గానున్నను వారి విషయమున భారతదేశవాసులు చూపవలసి నంత శ్రద్ధను చూపుటలేదు. మిత్రవాదులు తీవ్రములగునుసన్మానముల నిచ్చి మానముపొందిరి. మహాత్ముడు సానుభూతిని తెలుపుచున్నాడు గాని అటు వెళ్ళిరిని పంపజాలియుండలేదు. భారతదేశపు పత్రికలు తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయులను గూర్చి వ్యాసములు వ్రాయుచున్నవిగాని సమగ్రముగ వారచటి లేని పనిచేయు టిప్పుడత్యవసరమని అహమదాబాదులో పత్రికాధిపతుల సంఘసభలో తూర్పు ఆఫ్రికానుండి వచ్చిన బెనారసిబాసు చతురేద్రదిగారు నుడివరి. (అ. ప్రె.)

శ్రీ వరములు పాంధ్రమైనవి

ధర్మి, జూన్ 18:— ఈసంవత్సరము ధర్మిలో వర్షములు చాల త్వరగా ప్రారంభమైనవి. నిన్న సాయం కాలము నుండియు భూపానుగానుండి ఆకాశము మేఘములు ముగానున్నది. ఒకచిన్న జల్లుతో సాయంకాలము కల్లుబడినది. కడచిన కొన్నిరోజులనుండి తీవ్రముగా కాయుచున్నయెండలు తగ్గిపోవునని నమ్మకముగా నున్నది. (అ. ప్రె.)

హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి

మహాత్ముని వ్యాసము నిష్పాక్షికమని లాహోరు

మహమ్మదీయులు ప్రశంసించిరి లాహోరు లో మహమ్మదీయులబహిరంగసభ జరిగినది "హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి విషయమున మహాత్ముడు యంగుయండియాలో ప్రకటించినవ్యాసము నిష్పాక్షికమైనది. సద్భావముతో వ్రాయబడినది. దావరికము లేకుండ మహాత్ముడు స్పష్టపరచెను" అనుతీర్మాన మాసభలో నామోదంపబడెను. అది సరిగాదని ఆసభలోనున్న ఆర్యసమాజమువారు కొంచెరాక్షేపించిరి.

మహమ్మదాలీకిశుద్ధి

అనుపేరుతో లాలా చిరంజీవులు (లాహోరు ఆర్యసమాజవాదులు) గాంధీ కరపత్రమును ఉరుదూభాషలో ప్రకటించెను. మహమ్మదాలీగారు వేదమతము నవలించి హైందవుడు కావలెనని లాలుగాను వ్రాసిరి. గాంధీమహాత్ముడు మహమ్మదీయ మతము నవలంబించవలెనని ఖవాజా హాసను నిజామి(ధర్మి) గారదివరకొక కరపత్రమును ప్రకటించినందున దానికి ప్రత్యుత్తరముగా నిపుడీ కరపత్రముప్రకటింపబడెను. (అ. ప్రె.)

ఏ. కే. భాస్కరుగారు

వైకంలో అరెస్టుచేసిరి

భాస్కరుగారు క్విలను వాస్తవ్యుడు ఇతడు ఉత్తర హిందుస్తానమునుండి ఇటీవలనే వచ్చెను. ఇతడు కొన్నివర్షక సంఘములను మోసపుచ్చెనని కేసు చేయబడెను. తాను అఖిల భారత ఖద్దరుసంఘ సభ్యుడనని చెప్పుకొనుచు యితడు తిరుగుచున్నాడు. కొట్లాటునుండి నిన్ను నే వైకంతువచ్చెను. వడవల లేవులో అరెస్టుచేసిరి. మోసము చేసినందుకే అరెస్టుచేసిరిని తెలియుచున్నది. అ. ప్రె.

బెంగాలు పరిస్థితులు

శ్రీమతి సరభాదేవిగారి యభిప్రాయములు

పూనా, జూన్ 18:— భారత స్త్రీ విద్యాలయ సెనేటు సభకొరకు గడచినవారములో శ్రీమతి సరభాదేవి చాదురాణీగారు పూనాకు దయచేసిరి. "కేసరి" "మహాత్మా" ప్రతినిధులు బెంగాలు రాజకీయపరిస్థితుల నామెనుండి తెలిసికొనుటకై ఆమెను సందర్శించిరి.

బెంగాలులో స్వరాజ్యపక్షమును శాశ్వతముగా స్థాపించుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు చూచుచున్నారనియు, అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు బెంగాలునుండివచ్చు ప్రతినిధులు, ఆసభ అహమ్మదాబాదులో గాక మరియే యితర దగ్గర ప్రదేశములో జరిగినను సంఘతీర్మానములను పూర్తిగా మార్చి వేయ గలుగుదు రనియు సరభాదేవిగారు చెప్పిరి. గోపీనాథ సాహానుగించి సిరాజ్ గంజి సభయొక్క భావమేమని అడుగ, తత్వభేదములను విచారించుకొండ అందరిపైనను అపొంప యను పరమాత్మకృష్ణమైన ఆ దర్శమును నిర్బంధము చేయుట వలన ప్రజా సామాన్యము యొక్క మనస్సులో కలిగిన వికటభావముగా దానిని తలంచుచున్నానని అమె చెప్పెను. ఆ తీర్మానము ఓరివిలేని యువకుల మనోభావమును తెల్లముజేయుచున్నదిగాని పరికృష్టమైన దాసుగారి మనోభావమును తెలియపరచుటలే దనెను. మనుష్య తత్వములలో సహజముగానే భేదము నుండు నను సంగతిని గుర్తింపక ఒకటేవిధమున అదర్శప్రాయముగ నడచుకొనవలెనను నిబంధనను హిందూదేశములోని తక్కినభాగము లందువలెనే బెంగాలులోగూడ యవజనులు అతిక్రమించు చున్నారని ఆమె దృఢముగా చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

శ్రీమతి పార్వతిదేవిగారు

15 వ తేదిని చెరసాలనుండి వదలిరి

పంజాబు రాష్ట్రమునకు చేరిన శ్రీమతి పార్వతిదేవి గారిని 1922 డిశంబరులో అరెస్టుచేసి రెండేండ్లు కఠినశిక్ష వేసిరి. ఒక సంవత్సర మగుసరి కామె కారోగ్యము చెడినది. ఆమెను వదలవలెనను తీర్మానము శాసనసంఘసభలో రెండు సారు లామోదంపబడెను. ఆమె నిపుడు ఫలేఖరు చెరసాల నుండి వదలిరి. (సర్వంటు, కలకత్తా)

సంస్కరణముల విచారణ సంఘము

సభ్యులు పూర్తియైరి

సిమ్లా, జూన్ 18:— జిన్నాగారు సభ్యత్వమున కంగీకరించుటతో సంస్కరణముల విచారణసంఘసభ్యులు పూర్తియైరి. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారి కొసంగబడిన స్థానము పూర్తికాలేదు. కావునసంఘములో 9 మంది సభ్యులే యున్నారు. అందులో 6 గురు ఆధికారేతరులు. సర్ ఆలెగ్జాం డరు వడ్డీకునుగారు అధ్యక్షులు. సర్ మహమ్మదు హఫీ, సర్ హెన్రీ మాన్ క్రికీస్మిత్తు, సర్ లేజబహదూర్ సఫ్రూ, సర్ శివస్వామి అయ్యరు, బర్మాను మహారాజు, సర్ ఆర్థురప్రూము, యం. ఏ. జిన్నా, డాక్టరు పరంజిప్తే గార్లు సభ్యులు. హోం డిపార్టుమెంటు జాయింటు సెక్రటరీ టాంకింసను గారు యీ సంఘమునకు కార్యదర్శిగానుందురు. మొదటి మణ్డి ను ను కమిటీనివేదిక ప్రకారము తయారుచేయబడిన మిమెరాంసము యిదివరకే స్థానిక ప్రభుత్వముల వారిదగ్గర నున్నది. అభి ప్రాయముకొర కిది ప్రజాసంఘములకు పంపబడును. ఈసంఘమువారు తిరిగి ఆగస్టుమొదటివారములో కూడి పనిప్రారంభింపగలదులకై యీ మిమెరాండము విషయమై చెప్పకోవలసి నసంగతులును జవాబులును ఆగస్టు 1-న లేడికి ముందుగానే చేరవలెనని యీవిషయమై ఒక ప్రభుత్వ తీర్మానము ప్రకటింపబడును. సంఘము సిమ్లాలో సమావేశమైనప్పుడు వచ్చిన జవాబులనుబట్టి సాక్షుల నెట్లు సమనుచేయవలసినది తీర్మానింపబడును. (అ. ప్రె.)

గవర్నరు కోయంబత్తూరు వెళ్లెను

కోయంబత్తూరు, జూన్ 19:— గవర్నరు వైకంటూ గోప్పల్ కలనల్ బార ఫోర్క్ మిలిటరీ కార్యదర్శితోను, మిసెసు బార ఫోర్క్తోను, ఇ. సి. స్మిత్ వి. సి. యస్ ప్రైవేటు కార్యదర్శితోను, కెప్టెన్ ఇ. బూత్ విల్బురుహం ఏడికాంగుతోను మెట్టుపాలయం మెయిలులో చెన్నపునండి యిచ్చటికివచ్చిరి. పోదనూరు డివిజనల్ నూపర్మెంటు యం. యఫ్. యల్ స్టీవెన్సుగారును, రైల్వేపోలీసు నూపర్మెంటు ఇ. బి. లతూలాకు గారునుగూడ గవర్నరుగారిలో వచ్చిరి. ఉదయం 9.15 నిమిషములకు గవర్నరు వ్యావసాయశాలను దర్శించును. (అ. ప్రె.)

గవర్నరుగారి పర్యటనము

కోయంబత్తూరు, జూన్ 19:— ఈయందయము 9 గంటలకు ఈజిప్టుకల్తెరగు వెర్ననుగారను, జిల్లాపోలీసు నూపరిం బెండెంటుగు హిచికాకుగారును, గవర్నరుగారిని స్టేషనునందు గలసికొని ఆహ్వాన మొసగిరి. గవర్నరుగారు, కర్నూలు బాల్బరు దంపతులతోడను కెప్టెన్ బూడి ఏబ్రహాము కర్నూల్ స్మిత్తు వర్ననుగార్లతో గలసి, ప్రేక్షకులతో క్రిక్కిరిసియున్న వీధుల గుండు, వ్యవసాయ కలాశాలకు మోటారులో వెళ్లిరి. గవర్నరు గారు వ్యవసాయపరిశ్రమలయము నంతను 1 గంట వరకు జూచిరి. గవర్నరు గారు ను వారి బృందమును తిరిగి క్లబ్బు నకు వచ్చిన తరువాత సాయంత్రము 3 గంటలకు అల్పాహారముల నొసర్చిరి. సాయంత్రము బయలుదేకి వీరు తిరు పూరుమీదుగా కరూరునకు స్పెషలు ట్రెయినుమీద వెళ్లెదరు. వీరు సాధారణపు రైలుబండిలో ప్రయాణ మొనర్చునపుడు, వీరి బండిని స్టేషనునందు వేరుజేయుటకు చాలకష్టమగుచున్నదని రైల్వే అధికారులు డెలుపుటచే వీరు స్పెషలు బండిలో వెళ్లవలసివచ్చెను. అ. ప్రె.

వెంకటగిరి

స్వరాజ్యపతాకమును తగులబెట్టుట, మహాత్ముని కటమును త్రొక్కుట

రాజాగారు త్రొక్కించలేదు

ఈనెల 17వ తేదిన ప్రచురించినవ్యాసములో రాజాగారు త్రొక్కించిరి కాల్పించిరి అనుమాట పొరబాటుగా వ్రాయబడినది. వారు త్రొక్కించలేదు. వారు, తోరణమును తీసివేయమని మాత్రము ఉత్తర్యుచేసిరి. అయితే యీ త్రొక్కుట కాల్పన యనునది నాకర్తయొక్కతప్పుగా తోచుచున్నది. పొరబాటుగా త్రొక్కించిరి కాల్పించిరిని వ్రాసినందుల కొంతయు చింతిల్లుచున్నాను. చదువరులు మన్నింపభాగితులు. వెంకటగిరి. 18.6.1924 } (స్వకీయవిలేఖరి.)

మన్యంపితూరి

మల్లుదొర ఉత్తరము

నాగరాధికారి తీర్పు

విశాఖపట్నం జూను 15:- వాస్తవ అడివనలు నె

గ్రామీణుల హింసపలేదు

లింగపురముచర్లకు పూర్వపుచరిత్రయు, అనంతరపుచ

లింగపురానంతరము

లింగపురము కొట్టట జరిగినపిదప పరిస్థితులు మారినవి.

1. ప్రభుత్వసాక్షి 72 కిమీ.గడ్డ ఇజారాదారుడు ఫిత్తూరి

2. 69 వ ప్ర. సా. సవరించిన గ్రామమునను ఫి

3. ప్ర. సా. 46 డోకలూరు గ్రామము ఒక విప్లవ

4. 90 వ సాక్షి యేబలు గ్రామమునను విప్లవకారులు

కొయ్యూరు ముతాదారుడు 88 వ సాక్షి అధికారులకు స

చట్టలమార్పునకు కారణము

విప్లవకారుల చర్యలు ప్రారంభముగా మారుటకు మూడు

కారణము లుండియుండును.

(1) పోలీసు వారికి సమాచారము దెలుపుట వల్లను ఇ

గ్రామస్థుల తటస్థముగ నుంచుటకు గ్రామీణుల

విప్లవ నాయకులు గ్రామస్థుల తమకు గుంపుగుంపులుగా

ఇంతేగాక యింకను కొన్ని రహస్యకారణము లున్న

మున్నను, పితూరిదారుల భయముచే పోలీసువారికి సహ

కృష్ణాపత్రికాధిపతివైకేసులు

రెండు కేసులును కొట్టి వేయబడెను

ముద్దామూలనిద్దరినిడిశ్చార్జిచేసిరి

దివాను బహదరు బాలాజీరావు నాయుడు రు కృష్ణాపత్రికాధిపతి శ్రీయుత ముట్టూరు

గరిగి వారికితయను నెపమున సహాయము జేయువానిలో

పట్టువడినవారిలో యొక్క గ్రామములందు ప్రభు

ఈవిధానము ప్రారంభముగను పెంకితనముగను నున్నది.

ఫిత్తూరిదారుల యుద్దేశ్యము

ఇట్లా నర్సులలో ఫిత్తూరిదారులు పోలీసువారికి పట్టు

అధికారులకు సహాయ మొనర్చినవారి ప్రభుత్వ క్రికీ ప్రమా

విప్లవకారుల కారణముల వల్ల కేసులు వేసిన

మల్లుదొరపై సాక్ష్యము

విదప తీర్పునందు ముద్దాయిలపై గల సాక్ష్యమునూర్చి

లింగపురచర్యనంతరము వచ్చిన రిపోర్టులలో మూడు

మల్లుదొర నాయకులలో నొకడని కేసునందుటచేత

ఈముద్దాయి ఫిత్తూరిదారులలో ముఖ్యుడో, లేక ఒక

ర్యకన్న తపనంతరచర్యనుట్టియే వారిఉద్దేశ్యమును గొప్పప్రమా

గూడెము ఉపాధ్యాయుడు దెలిపినట్లు యితడే రాజు

ఉద్దేశ్యము

ఈకేసు 121, 121 ఎ, 122, 143, 147, 148, 897

4, 5, 6 వ ముద్దాయిలు మువ్వల సాధ్యమైనంత

మీను 121, 211 ఏ, 143, 147, 148, 895 సెక్షనుల

అమెరికా వైమానికులు

రంగూను, జూను 18:- అమెరికను వైమానికులు

రంగూను, జూను 18:- నిర్మలసాయకాలము 4 గం

బీహారు బరిస్టా పార్లమెంటు

జంషన్పూర్, జూను 18:- ఈబోర్డు మొక్క రెండవ

ఉపకమండలము, జూన్ 18:- రైల్వే సభ్యులను అట

ఆంధ్రపత్రిక

1924 సం॥రం జూన్ 19-వ తేది

గురువారము

లిక మీషను రిపోర్టు: సర్ పాత్రో గారు

లికమీషను రిపోర్టును చదివిన అంధులకు సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి అధ్యక్షత క్రింద జన్మిస్తున్న సహజమైన మొకటి పాండర్యమహాలులో నిటీవల గూడియుండెను. అధ్యక్షులేమి, తదితర ఉపన్యాసకులేమి రిపోర్టును ఖండించు ప్రసంగించిరి. అసమ్మతిజూపుచు తీర్మానము గ వివరించెను. ఆ సభలోగూడిన సభ్యులకు, స్వపక్షనాయకులగు పాత్రో గారు లికమీషను రిపోర్టును ఆదరించుచున్నారని విషయము తెలియలేదుగాబోలు. జన్మిస్తున్న పక్షమువారుగూడ కొన్ని విషయములలో విశాల భావము జూపుచున్నారని తెలంచుటకవీలులేకుండ పాత్రో గారు తారుమారుజేసిరి. పాండర్యమహాలు సమావేశపు సయోజనము నువీరుతమ ప్రసంగముచే నిష్పలము గ విందిరి. సర్వస్వయుద్యోగులపై వీరు అపూర్వాభిమానము జూపుచు, తద్వలన లికమీషనుల చుట్టూ శాసన సభ్యులను ముందలించిరి. ఇట్టి యూహలగలవారు మంత్రులుగ నుండునపుడు బ్రాహ్మసభ్యులకాభిమానపాలన మేరీతని జరుగునో యూహించవచ్చును. స్థానిక శాసనసభ్యులు సర్వస్వయుద్యోగులను అనవసరముగ నిందించుచున్న విషయము, బాధ్యత లేకుండ ప్రవర్తించుచున్న విషయము పాత్రో గారు మధురలో చెలువసాగిరి. ఈసంగతిని వీరెంత కాలముక్రిందట కనపెట్టిరో తెలియదు. ఇట్టి అకృత్యము జరుగకుండ, తాము శాసనసభ్యులుగ నున్నపుడు పాత్రో గారేమయిన చర్యచేసికొనిరా?

సర్వస్వయు రాష్ట్రములవరము గావలయునని పాత్రో గారు గొరుచున్నను, ఇక్కార్యము నెమ్మదిగగాని జరుగదని వీరి యుద్దేశ్యము. పరిపాలనా స్వభావము ఒక్క మారుగ మారిపోగూడదని వీరు చెలపుచున్నారు. సర్వస్వరాజ్యసిద్ధి వీరికి బనికరాదని తేలుచున్నది. కాని, బ్రిటీషుప్రభుత్వము వారు అతీర్థ్యులముగ పరిపాలనమును మార్చెదరేమోనని వీరు భయపడనవసరములేదు. కన్పర్వేటివలు ఇంగ్లండులో భయపడినరీతిని, పాత్రో గారును భయపడుట వింతగ నున్నది. స్వరాజ్య ప్రజానాయకత్వం లేబరుపక్షమువారును కన్పర్వేటివు పక్షమువారును ఒక్కమాదిరిగానే ప్రవర్తించుచున్నారు. అనేక సంవత్సరములవరకు బ్రిటీషు ఆఫీసురుహిందూదేశ పరిపాలనమున కవసరమనిపాత్రో గారుకావించట, వీరికి హైందవసామర్థ్యమునందు సమృద్ధిములేదని తేటపడుచున్నది. మంత్రపదవిని వహించినను, బ్రిటీషుయుద్యోగులు లేకుండ పరిపాలనము జరుగునను సమృద్ధిము వీరి కింకను గురులేదు కాన, నివిలు సర్వస్వ ఉక్కుచట్టము పరిపాలనమున కాధారభూమిగ సంపదలెనని లాయడుజార్జిగారు చెలిపినసంగతులు, పాత్రో ప్రభుత్వలకు సమ్మోహనహాని అనియే ఎంచవచ్చును. ఇంపీరియల్ సర్వస్వయుద్యోగులజీతము, పెన్ను మున్నగు విషయములలో నూతన ప్రభుత్వముపా రెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొనగూడదనివీరు హెచ్చరించుచున్నారు.

బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము చేకూరినను యూరపీయను యుద్యోగులు లేకుండ పరిపాలనము సాగదని వీరిసమృద్ధిము. అందుచే వారిహక్కులను భద్రపరుపవలయునట. ప్రావిన్సియల్ సర్వస్వ బలమయినవిమ్మట సివిలుసర్వస్వ యుద్యోగుల అల్లవెన్నలను మరింత వృద్ధిజేయవలసివచ్చునట. ఏమి వీరి బాధ్యము! సంస్కరణములకు ఫలితముగ సర్వస్వయుద్యోగులు జేసిన అధికార త్యాగమునకై ఎక్కుడు అల్లవెన్నలను ఎక్కుడు పెన్నలను ఒసగవలసివచ్చునట. అనేకవెనంటు సర్వస్వలకు తప్ప విగిలినవారలకు లికమీషనువారు పెన్నలను హెచ్చుజేయలేదు. ఐను విగిలినవారి పెన్నలనుగూడ హెచ్చుజేయుటకు దేశము సంసిద్ధముగ నుండవలెను. రాష్ట్రములు సర్వస్వ యుద్యోగులను నియమించుటవలన కలిగెడి లాభము లివియేగాబోల! పాత్రో గారు చెలిపినటుల యూరపీయను యుద్యోగులు తప్పనిసరి యయినపుడు వారుగోరిన మరతుల సంగీకరింపక తీరదు. సర్వస్వ యుద్యోగులు మంచిచెడ్డలగుర్తించి మెలగదరని పాత్రో గారు సమ్మతించునారు గాని స్వలాభము ముందర బాధ్యతయు గీడ్యతయు నిలువబోవు. యూరపీయను యుద్యోగులు లేకుండ పరిపాలనము జరుగదని నిస్సారమగు సిద్ధాంతమునుమూలద్రోసినగాని ఇట్టిచిక్కులు దొలగిపోవు.

సర్వస్వవిషయమై హిందూదేశము క్రతిష్ఠకొరకు ప్రాకలాదగూడదట. హిందూదేశ మంత వీరిదేశమయినను ఎట్టెటులనో యూరపీయను సర్వస్వలకు ధనముసంపాదించిపెట్టవలయునట. ఆర్థికస్థితి దుర్బలముగనున్నను, యూరపీయనుల సహాయము లేనిది పరిపాలనము జరుగదు గాన, వారినిసంతృప్తికరుచుటయే భారతీయులవిధి యని పాత్రో గారభిప్రాయ పడుచున్నారు. పాత్రో గారు లికమీషనునందు సభ్యులుగనుండిన బాగుండెడిది. యూరపీయను సభ్యులును భారతీయ సభ్యులును కలిసి, లికమీషను రిపోర్టునందు ఏకాభిప్రాయమునుతెలిపినందులకు లండను బ్రెముస్పత్రిక మితిలేని సంతసము గనుపరచెను. పాత్రో గారిసంఘమానందు సభ్యులయినచో రిపోర్టునకు మరింతబలము గలిగెడిది. ఇప్పుడయినను పాత్రో గారికిసంగ మూలకబోదు. మొయిలుపత్రిక యీ ప్రసంగమునభిసందించెను. ఆంగ్లో హైందవపత్రికలును, బ్రిటీషుపత్రికలును వీరిసభిసందింపక మానవు. మంత్రపదవిలోనున్నవా రింతటి యభిమానమును స్వస్థులపై గనబజుచుట, ప్రజాశయ ప్రతికూలుర కుత్సాహ ప్రదముగ నుండకమానదు. మితవాదులుగూడ లికమీషను రిపోర్టును ఖండించిరి. జన్మిస్తున్నపక్షమువారు గూడ తమ యభిప్రాయములను గనుపజచిరి.

ఈ సందర్భమున ఒక్క ప్రశ్న యదయించుచున్నది. జన్మిస్తున్నపక్షమువారి తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగ మృతి ప్రసంగించుటకు వీలుగలదా? ఇందుకేమయిన కట్టుదిట్టములున్నవా? జన్మిస్తున్నపక్షము వారు పాత్రో గారి యభిప్రాయములను తాము ఆమోదించమని ప్రకటించెదరా? లేక తమ మెనుకటి తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొందురా? ఈసమయమున తగుచర్యచేసికొనక, సర్వస్వయుద్యోగులకు జన్మిస్తున్నపక్షమువారు మద్దతుచేయుచో, ఇదివరకే ఉగ్రులగుచున్న యాపత్తులను తనపలుకుబడిని పూర్తిగ గోల్పోవకమానదు.

మద్యపాననిషేధము: క్రొత్తవన్ను
మధురలో జరిగిన నాడారులసమావేశమున కధ్యక్షతవహించి, సర్ పాత్రో గారు అనేకవిషయములగుర్తిప్రసంగించిరి. జాతీయమంతరింపవలయునని వీరు ఖండితముగ పలికిరి. కాని మద్యపానవిషయమునుగుర్తిముచ్చటింపవలసివచ్చినపుడుమాత్రమ, వీరు వెనుకంజవేయ దొడంగిరి. నిజమగు సంస్కరణోద్యమమును కృత్రిమ సంస్కరణోద్యమమునుండి విడదీయటకు పాత్రో గారికివీలుగనుపించలేదట. ప్రభుత్వమువారి రాబడికి భంగము కలుగకుండ, నేర్పమీరినమాటలతో సరిపెట్టుచో, వయ్యది నిజమగు సంస్కరణోద్యమమగును గాబోలు! ఎక్కుడు కట్టడలతో బనిచేసి త్రాగుడును తగ్గించినచో కృత్రిమ సంస్కరణమగును. మద్యపానము నాపుటకై కృషిసలిపినవరిని నిష్పంధించుటబట్టి అధికారివర్గమున కసంస్కరణము బనికరాదని తేలినది. పాత్రో గారు రివిన్యూపై మోహమును వదలలేక దేశభక్తులను నిందింపదొడంగిరి. మద్యపానపు రాబడి తగ్గినచో ప్రజలపై నెక్కుడుపన్నులను విధింపవలసి వచ్చునని పాత్రో గారు భయపెట్టుచున్నారు. ఈభయముచే సంస్కర్తలు తమ ప్రయత్నములను మానుకొందురని వీరు భావింపవచ్చును. మద్యపాన సంస్కరణము విషయమై ఆవేశము బనికరాదనియు ముందను యిబ్బందులను గమనింపవలయుననియు పాత్రో గారు హితమొసగుచున్నారు. ఏ సంస్కరణము నయినను దీక్షితో కొనసాగించువారికి పాత్రో గారు సూచించెడి యిబ్బందు లొక తెక్కగావు. సంజేహమనస్కులై నీచలాభములను పొగొట్టుకొనుటకు ప్రజలు వెనుదీయునెడల ఏసంస్కరణమయినను కొనసాగినరదు. మద్యపాననిషేధమును కొనసాగించుటలో అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు వెనుకముందొడియుండలేదు. హిందూదేశమునందు హిందూ మహమ్మదీయ మతములు మద్యపానమును నిషేధించుచున్నవి. తగు ప్రయత్నములు జరుగుచో మద్యపాన నిషేధము అవలీలగ చేకూరకమానదు. పాత్రో గారు చెలిపెడి సంజేహములన్నియు నిరర్థకములు. దృఢ సంకల్పమున్నచో నది ఫలింపకమానదు.

గాంధీసంజేహము
గాంధీసంజేహముకొరకు, పలువురెదురుజూచుచుండుట వింతగాదు. ప్రస్తుతసందిగ్ధస్థితిలో మహాత్ముడు సరియగు త్రోవజూపగలడను సమృద్ధిము బలపడుచున్నది. సూరతు మ్యునిసిపలసంఘము సభ్యులపై జిల్లాకోర్టువారు నలువది వేలరూపాయి లకు డీక్రీనిచ్చిరి. జాతీయవిద్యకు తొడ్వడిరను నేరము వీరిపై మోపబడెను. ఇట్టి డీక్రీసామ్యుచు చెల్లించుట పాడిగాదని, గాంధీసభ్యులను గోరెను. వీలనన, యాసామ్యునిచ్చినచో, తాము తప్పుజేసితిమని సభ్యులంగీకరించినటు లగును. బాంబాయి స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు శాసనసభ్యత్వ పదవులకు రాజీనామా నీయనలయునని గూడ మహాత్ముడు గొరుచున్నారు. కేనియా లో వన్నులక్ష్యనిరాకరణమును కొనసాగించినందులకు శిక్షితుడయిన దేశాయిగారిని అభిసందించుచు, ఈ పోరాటమును అవిచ్ఛిన్నముగ కొనసాగింపవలయునని మహాత్ముడు అక్కడి భారతీయులను గొరుచున్నారు. కాటన్ మెంటుబోర్డులో అసహాయవాదులు ప్రవేశింపవచ్చునా యని యొకరు కాన్పూరునుండి ప్రశ్నింపగ, కద్దరు నిర్మాణము

ॐ

విదేశీ వార్తలు

నష్టపరిహారములు

మిత్రమండలి అందరునుగలసి ఒడంబడిక జేసికొన వచ్చును

దెల్లియనుల సూచనలు

లండన్, జూన్ 17:—రాత్రి 9-40 నష్టపరిహారముల గూర్చి మిత్రమండలికి చురుకైన ఒడంబడిక కుదురు నని దెల్లియను మంత్రివర్గమువారు రనుకొనుచున్నారు. జర్మనులు తమ బాధ్యతను నెరవేర్చుకొని రూపాయిని అక్రమమునైనను మరలించుటకు హెచ్చరిక ప్రభుత్వమువారు రొప్పకొనెద రనుకొనుచున్నారు. దీనినే పోయింకేరు గారంగీకరించు వటుల దెల్లియను ప్రభుత్వమువారు చేయలేక పోయిరి. దెల్లి యను ప్రభుత్వముగూడ హెచ్చరిక ప్రభుత్వమువారిచే అను సరించుచున్నది. సైన్యములను మరలించుటకు ముందు పోయిం కేరుగారు జర్మనులు అన్నివరులను నెరవేర్చువలెనని పట్టుదల ను జూపిరి. అందుచే నష్టపరిహారములను గూర్చి పరిష్కారము కుదురనని బ్రుసెల్సు విలేఖరి తెలచుచున్నాడు. కాని మరల జర్మను ఉపద్రవమును లేకుండ జేయుట కష్టముగ నున్నది.

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

లండనుకు పోవుటకు ముందుగనో తరువాతనో దెల్లియ నుకు వచ్చెదనని హెచ్చరిక ప్రధానామాత్యుడు తూర్పును గారికి సగౌరవముగ ఒకజాబు నంపిరి. రాంకే మగ్దానాబ్బు గారిని జూచిన వెనుకనే దెల్లియను హెచ్చరిక గారు వచ్చిన బాగుండునని బ్రుసెల్సు విలేఖరి తెలియజేసెను.

ట్రాన్స్ జార్జియా పరిపాలనము

అబ్దుల్లాగారి అసమర్థత

లండన్, జూన్ 17:—హె. ఎస్. కే. పిట్స్ గారు ప్రభు త్వసేవనుండి విక్రమింపి గొనెదరట. ఇతడు ట్రాన్స్ జార్జియా లో బ్రిటిషు తరపున ప్రధానప్రతినిధిగ నుండిరి. ఇటీవల సామీప్యప్రాచ్యచేతములందు అనలంబించుట విధానము ఇత నికి ఇష్టము లేకపోవుటచే రాజీనామా నివృచ్చుచున్నాడు. అబ్దుల్లాగారిని విద్యాధికులు నుంచివారే కాని పరిపాలనము నందు అసమర్థులు. ప్రతినిధిసభ సమావేశములకు నిరాకరిం చెను. తనమట్టుకు గు బా రా ఖ ర్చు జేయు వాడు. బ్రిటిషువారు చేయుచున్న 150000 పౌనుల సహాయమును అబ్దుల్లాగారి పరిపాలనము తృప్తిగ లేనందున ఆపుజేసిరి. పల నైన ట్రాన్స్ జార్జియాకు ధనసహాయము చేయుటలు లేర్పా టు చేయబడెను. అబ్దుల్లాగారి పరిపాలనము బాగుగ లేకపోవు టచే ట్రాన్స్ జార్జియా పరిపాలనము పలనైన పరిపాలన ములో గలపవలసివచ్చును.

అరేబియాలో పిట్స్ గారు చేసినపనికి రాయలు ఆసియా సంఘమువారు రజతపతకమును ఇచ్చెదరు.

సింగపూరులో అంటుకొగముల కార్యాలయమును ఫా పించుటకు జాతీయమితిసభ వారంగీకరించిరి.

టికత్ మతాచార్యుని పలుకుబడి ఎక్కువవచ్చుచే సోవ యటు ప్రభుత్వమువారితనిని లెనిన్ గ్రాడ్ దగ్గరనున్న క్రైస్తవి కేవలయమునకు బంపివేయుచున్నారు.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ వలస

జపానీయులు అమెరికానరకులను బహిష్కరించుట

లండన్, జూన్ 18:—ఉదయం 12-50. టాకయోనుండి టైమ్స్ పత్రికావిలేఖరి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. యోహాను లో సార్వజనికసభ జేసి అమెరికా నరకులను బహిష్కరిం చుటకు నిశ్చయించి భారతదేశప్రతినిధి తెప్పించుటకు జపా నీయులు నిశ్చయించుకొనిరి. జపానుపట్టును యూరపులో నున్న దేశములకే ఎక్కువది జేసెదరట.

ఓడ్డయరు అభియోగము

మృత్యుకాగిని న్యాయమూర్తిపదవిను డి తొలగించలే ననుట

లండన్, జూన్ 17:—ఓడ్డయరు దావాలో న్యాయ మూర్తి మృత్యుకాగిని దయరు నేనాని న్యాయముగనే ప్రవర్తిం చెననియు ఆ తనిని ఆ న్యాయము గ శిక్షించిరన్న సంగతిని తెలుపుచు కామన్సుభలో ల్యాన్సు బరీగారొక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెద నని తెలియజేసిరి. న్యాయమూర్తిసర్వములను నిర్వహించుటకు మృత్యుకాగిని గారనర్హులు గాన ఆతనిని న్యాయమూర్తి పదవినుండి తొలగింపవలెనని సార్వభౌముని గౌరవలెనని తీర్మానము నుపపాదించెదర.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును గనుగొనుట

లండన్, జూన్ 18:—ఓడ్డయరు నాయకు దావా లో మృత్యుకాగిని తీర్పునంతకు పూర్తిగ ఇండియా ప్రభుత్వ మువారి కంపి హుటరు కమిషను నివేదికము నుద్దేశించి మృత్యుకాగిని న్యాయమూర్తిజేయరాని పనిని జేసినందులకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును గనుగొనవలెనని కామన్సు సభలో తీర్మానము నుపపాదించి ల్యాన్సుబరీగారు ఆడివియరు ప్రభుని అడిగెదరు.

ఇంగ్లండు-చరబ్బులు

హుసేనురాజుతో ఒడంబడిక

లండన్, జూన్ 17:—గ్రేటు బ్రిటనుతో స్నేహముగ ప్రవర్తించుటకు శేసుకొన్న క్రొత్తఒడంబడికతో హుసేను రాజుగారి రాయబారి మెక్కాకు బయలుదేరెను. అరబ్బీ హాషిమైటు ప్రభుత్వము మొక్క సంతూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నంగీకరించినటుల ఒడంబడికయందున్నదని హుసేను రాజు గారి రాయబారి తెలియజేసెను.

హుసేనురాజుగారి పాలనముక్రింద అరబ్బీదేశము లన్ని టిని పాలించుటకు ఒకవిధానమును సరిగా తయారుచేయు చున్నారు. పరిస్థయము వ్యవహారమును గూర్చి గూడ విర్పాటు జేయుచున్నారు. దీనిని అందరును అంగీకరించెదరు. ఈ ఒడం బడిక త్వరలో సంతకము ననుచున్నాడు.

కలకత్తా రేవు ఋణములపట్టి 17 లేదని పూర్తి అయి నది.

జాతీయమిత్ర మసోలునయస్య

జనీవా, జూన్ 17:—జాతీయమిత్రభలో ఇ రా కు పరిశీలనల గూర్చి ప్రస్తావించుచు మసోలు రాయబారములను గూర్చి క్లుప్తముగ ఫార్మల్ ప్రభువు ప్రసంగించిరి. జాతీయ మితిసభవారు ఎట్లు జెప్పిన అటులు నడుచుకొనుటకు గ్రేటు బ్రిటను కోరుచున్నదనిరి. ఫార్మల్ ప్రభుని వాక్యములను విని జాతీయమిత్రభవారి విషయమును వచ్చేసమావేశము వరకు ఆపు జేసిరి.

ఇంగ్లండు మెక్సికో

ప్రధానామాత్యుని క్రయత్నములు

లండన్, జూన్ 17:—లండనులోనున్న మెక్సికో కాన్సులు జనరలువ్యారా మెక్సికో ప్రభుత్వమువారికి చాల దూరముజెప్పి రాంసే మగ్దానాబ్బుగారు కబురంపిరి. అమెరికా రాయబారితో మాట్లాడి ఎప్పటికప్పుడు ఏమి జరుపుచున్నది మగ్దానాబ్బుగారు యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారికి తెలుపుచున్నారు.

ఈజిప్టు హెగ్జాబి

వచ్చేవారము పవిత్రపు తివాచీని మెక్కాకు బంపుట కు తీర్మానించిరి. హుసేనురాజుగారు సైనికవైద్యసంఘము వారికి చిట్టభయము లేకుండ ఉపచారములను జేసెదమని అభ యువాదులుచే ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారింగీకరించిరి.

ప్యాసిఫిక్ దురంతము

ముస్సోలినీగారి చర్య

రోమ్, జూన్ 17:—మ్యాటియోటిసంగతివలన గల్గిన కళంకమును బాపుకొనుటకు తనపరిపాలనమును పవిత్ర ముగ జేయుటకు ముస్సోలినీగారు కృతనిశ్చయమైరి. క్రొత్త మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేయుచున్నారు. పూర్వము ప్రధా నామాత్యులుగ నున్న గియోట్టి ఆగ్లోంబోగర్లను మంత్రివర్గమున జేర్చెదరు.

అధినివేశపుమంత్రి భర్తములను ముస్సోలినీగారే స్వీకరించిరి మ్యాటియోటిగారి నెత్తుకపోవుటలో తనపైన మోపిననిందను బాపుకొనుటకై దేశీయమంత్రి పిజిజీగారు రాజీనామానొసగిరి. అతనిస్థానే పెడెస్టోనీగారు నియమించబడిరి. మ్యాటియోటిగారి సంగతిని విచారించుటకు ముగ్గురు న్యాయమూర్తులను నియ మించిరి. మ్యాటియోటిగారి నెత్తుకొని పోయినవారిని బట్టు కొనుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని మంత్రి వర్గమువారికి ముస్సోలినీగారు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషుకార్యకర్తల మెంబు సభ్యుల ఆక్షేపణ

లండన్, జూన్ 17:—సీనియర్ మెటియోటిగారి నెత్తుక పోవుటకు తీవ్రముగ గర్హించుచు సానుభూతిని జూపుచుచు ఇటలీలోనున్న సాంఘికవాదులకు చేయూత నొసగెదమని అభ యము నొసంగిరి.

ఇంపీరియలు విప్లవము

కామన్సుభలో చర్య

లండన్, జూన్ 17:—ఇంపీరియలు విప్లవము చర్య నిశ్చితము డొమినియను గ్యాలరీలు లిబరలు కార్యకర్తానము లన్నియు నిండిపోయినవి. బార్న్ ఫీల్డ్ గారి కేరసున్న 10 తీర్మా నములలో మొదటి తీర్మానమును సర్ ఫిఫ్థ్ లాయిడ్ గ్రీము గారు పాపాదించిరి. మొదటి నాల్గు తీర్మానములు విదేశీయులపై కొత్తమార్పులను ప్రవేశపెట్టుటకు ఇంపీరియలు విప్లవమును ప్రవేశపెట్ట వలె ననుచున్న వి. తక్కిన తీర్మా నములందీ క్రొత్త మార్పులను విదేశీయుల పై విధింపవలెనని నూచింపబడెను. ప్రతిపక్షులు ఆగ్రహ తీర్మా నములందు కేగనందులతోచదు. మొదట నాబుకు తీర్మానములం దు కేగనమ్మను. ఒకపక్షముతరపునే చర్యను, జరపరాదను వా దములో కేగిననే ఈతీర్మానములందు కేగగలరు. మొదటితీర్మా నములో సామ్రాజ్యమందున్న అతిపండ్లు మరితరపదార్థముల ను పన్ను లేకుండ దిగుమతి యగుట కంగీకరించవలె ననుచున్నది. ఈతీర్మానములను సభ్యులు ఇష్ట మువచ్చినటుల పరిష్కరించుట కు వలసవలెననియు సభ్యులతీర్మానమును ప్రభుత్వమువారింగీక రించెదమనియు ప్రభుత్వమువారుమాత్ర మీతీర్మానమును నిరా కరించెదరనియు ఆర్థికసంఘమునుగూర్చి ఎర్తకసంఘమువలె అ లోచించవలెనన్న డొమినియనులతో ఆలోచించెదమనియు లేనిచో అట్లు ఆలోచించుటకు వీలులేదనియు థావాస్ గారు తెలియజేసిరి.

సామ్రాజ్యసభలకు ఒక్కడొమినియను ప్రధానామాత్యు లనేగాక బాధ్యతగల ప్రతిపక్ష నాయకులను గూడ ఆహ్వానిం చిన సామ్రాజ్య ఎక్సత్ మరంతమెచ్చుననియు, మరిత సమ్య కము అభివృద్ధిజెందుననియు థామసుగారు నుడివిరి. సామ్రాజ్య సభల సాధారణము గాంచవలెనన్న ఇట్టి మార్పు గావలెననిరి. ఇట్లు యెనివో సభ భగ్నమైనపుడు, తుదకు ఈ ప్రమాద మును గొనుగొందుము. దీనివలన సభలు వలదని ఆందోళనము సత్పెదరు. ప్రతివానికి ఇద్దరినాశకరముగనుండుననిరి.

సర్ జాన్ వైమన్ గారి తీర్మానమును తీవ్రముగ ఆక్షే పించిరి.

ఈ తీర్మానములను నిరాకరించుటకు ముంగు జాగ్రత్తగ ఆలోచింపవలెననియు లేనిచో డొమినియనులకు కోపము వచ్చు ననియు హేజరు జనరలు నీరీగా రనిరి.

ఈతీర్మానములను అంగీకరించినచో పన్నులుతగ్గును. వస్తు వులను ఉత్పత్తిజేయుటకు ఖర్చుతగ్గుననిరి. లేనిచో ముందుచాల విచారించవలసివచ్చుననిరి. ఒకమూల డొమినియనులకు కృతజ్ఞ తను జూపవలసియుండ మనమట్లు ప్రవర్తించుట తప్పనిరి. డొమి నియనులకు నొప్పిగలుగునటుల జేయరాదనిరి. క్రిందనుండి ఉన్న తనాగరకమును నిలువజెట్టుటకు కార్యక ప్రభుత్వమువారు దిగు మకుల పుట్టుకనుగూర్చి విచారించవలెనని కార్యక సభ్యుడైన

జాన్ బ్రౌన్ గారు తెలియజేసిరి.

తాము ఆలంబింపవలయున్న విధానము ప్రకారము కన్సర్వేటివుల విధానముకంటె ఎక్కువ సామ్రాజ్యైక్యతను సాధింపగలమని కర్నూలు జెడ్డికోడ్ గారనిరి. ఇది కార్మికపక్ష మువారిగట్టినమృగమనిరి.

అధినివేశములందు సందర్భక పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టుటచే లంచగొండితనము బయలుదేరెననిరి కొందరు సభ్యులు జెడ్డికోడ్ గారి మాటలకు ఆక్షేపణను గావించిరి గాన ఎవరిని మారతేదని నిందల నాగోపించలేదని జెడ్డికోడ్ గారనిరి. చర్చ ప్రస్తుతము ఆపుజేయుట.

దక్షిణాఫ్రికా ఎన్నికలు

స్వర్ణగారు ఓ పోవుట

లండన్, జూన్ 17:—నేడు జరిగిన ఎన్నికలయందు స్వర్ణు సేనానిగారు ఓడిపోయిరి. డంకన్ మంత్రియగు ప్రాత మంత్రియగు జర్నెగారు గెలిగిరి. ప్రభుత్వపక్షమువారింకవరకు ముగ్గురు ఓడిపోయిరి. ఎవరును గెల్గలేదు.

కార్మిక పక్షమువారు	7
జాతీయవాదులు	3
ప్రభుత్వపక్షమువారు	3
ఇండిపెండెంటులు	1

కార్మిక జాతీయవాదులకు ఎక్కువ ఓట్లు వచ్చుచున్న వని తెలియుచున్నది.

కార్మిక నాయకుడు ఎన్నుకొనబడుట

శేఫుల్ పుల్, జూన్ 18:—కార్మిక నాయకుడైన క్రెస్టె లుగాసిని మరల ఎన్నుకొనిరి.

ఇంతవరకు బలాబలములు

ప్రభుత్వపక్షమువారు	25
కార్మికులు	18
జాతీయవాదులు	12
ఇండిపెండెంటులు	1

ప్రెంచిమం ప్రగతిము

ప్రభుత్వపక్ష సంస్కారములు

పైన్యమును మరల క్రొత్తగ ఏర్పాటు జేసెదరు. పైన్యమును గొందరిని తగ్గించెదరు. కాని ప్రాంసుకు బలహీనము గాకుండ తగ్గించెదరు. ఒడంబడికలలో వ్రాసికొన్న ప్రాంసు సర్వములను గాపాడెదరు. నష్టపరిహారములను గూర్చియు ప్రాంసుకు ఉపద్రవములు రాకుండ జర్మనులు జేయు ఏర్పాటుల ననుసరించి జర్మనీని జాతీయమితిలో తేల్చు కొనబడు ఆలోచించెదరు. ఆర్థిక నిపుణుల నివేదికమును ఆమలులో పెట్టినగాని రూపును ప్రస్తుతము ఖాళీజేయరు. జాతీయమితివారు అంతర్విక్రమంబుల సంఘమువారును జర్మనుల పైన్యములను పరిశీలించవలెను. జర్మనులు కాంతినిమిత్తము ప్రజాస్వామ్యమునిమిత్తము జేయు ప్రయత్నములకు ప్రాంసు ప్రతిఘటమును జూపును. ప్రెంచివారి ఆశయములకు భంగము లేకుండ ప్రభుత్వమువారు రషియాతో సంబంధము నేర్పాటు జేసికొనెదరు.

అధ్యక్షుని సందేశము

ఏ పక్షమునకు జెండుకుండ మధ్యవర్తిగ నుండెదను. వర్తకము పరిశ్రమలు అభివృద్ధిజేందుటకు. శాంతిప్రకృతపరిస్థితులను సరము. దేశముయొక్క విశ్వర్యమును మరల ఉద్ధరింపజేయుట కవసరము శాంతిలేకపోవుట ప్రాంసు తప్పరాదు. ప్రాంసుకు అపాయకతను ఆశలులేవు. నష్టపరిహారముల నీయవలెనని మాత్రమే గోరుచున్నాము. మరల జర్మనుల ఉపద్రవము లేకుండ ఆభయములను మాత్రమే గోరుచున్నాము. నష్టపరిహార సమస్య దగ్గరలో పరిష్కార మునటులున్నది. కాని జర్మనులు సభ్య భావముతో ప్రవర్తించి సదుద్దేశ్యమును కనబరచవలెను. పరాసులు అప్రమత్తులై యుండబాలరు. జర్మనీలో తమకు ఒడంబడిక ప్రకారముగలిగిన అధికారమును నడుపుకొనమనియు డోమర్గాగారు తమ సందేశమున తెలియజేసిరి. జర్మనీలో తమ అధికారమును వదులుకొనజాల మనిరి.

సముద్రమున నార్వే మెయిలు పొగయోడలు డీకొనుట చే నార్వేనౌక మునిగిపోయినది. అందులో 20 నుండి 30 ల్లు ప్రైలు చనిపోయిరి.

ఓడ్వయరు అభియోగము

మగ్డొనాల్లుగారి ప్రకటనము

(ఆంగ్లపత్రికా విలేఖరి)

లండన్ జూన్ 19:— ఓడ్వయరు అభియోగములో జూరీలడయకు న్యాయము గలగలేదని గాని డయరుసేనాని చక్కజైనతేసినతీర్మానమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ప్రాతప్రభుత్వముతో అంగీకరించినగాని మావించలేదని మగ్డొనాల్లు గారు కామస్పృహతో అడిగినప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

ఆంగ్ల ఇరాకు ఒడంబడిక

ను అంగీకరించుటకు మెయిలులుగారు సిద్ధముగ నున్నారని కెన్వర్తిగారికి థామసుగారు తెలియజేసిరి బ్రిటను అంగీకరించిన వెంటనే మెయిలులుగారు గూడ అంగీకరించెదరనిరి.

జూలైమాసములో అమలులోనికివచ్చు ఇండియా పైని కోర్టుగల క్రొత్తజీతములు ఇండియాలో ప్రస్తుతము యూర సియనుల జీవనవ్యయమును బట్టియుండునని రిచర్డ్సుగారుజెప్పిరి.

ఇంపీరియలు ప్రేఫరెన్సు

చర్చ సందర్భమున బాల్టిముగా రిట్లుజెప్పిరి: భారతీయులకు ఇప్పుడు ఆర్థిక ఏర్పాటులను తమ ఇష్టమువచ్చినటుల జేసికొను అధికారము గలదు. మనదేశపుచర్చను తప్ప ప్రతిఇతర దేశము చేయుకార్యముల ననుసరింప చున్నాము. ఇతరదేశముల ననుసరించుచున్నాము. దిగుమతులపై పన్నులను విధించుటకు ప్రారంభించుచున్నాము. మనము డోమినీయనులతోడను, సామంతరాజ్యములతోడను ప్రవేశింపు ఏర్పాటును జేసుకొనవలెను. మనదగ్గరనుండి భారతీయులు సంపాదించ లేనట్టియు తమ ఆర్థికాభివృద్ధికి కావలసిన దానిని ఇతరులనుండి సంపాదించెదరు. మొదటి ప్రేఫరెన్సు తీర్మానము ఓడిపోయెను. 278 ప్రతిపాదనలుగను, 272 అనుమతములుగను ఓటుల నిచ్చిరి.

ఈక్రింది సంగతులను ప్రజలకు తెలియజేయుట నాధర్మమని తలచెదను

గడచిన కొన్నిసంవత్సరములనుండి నేను ఒక చిక్కువ్యాసించే బాధకడుచుంటిని. మే మానీరు నాదేహముం దుండుటచే అచ్చటచ్చట ఎత్తుమచ్చలు కనిపించెను. తిమ్మరుకూడ వుండెను. అనేకపాళ్ళు త్యైవైద్యులవద్దను ఆయుర్వేదవైద్యులవద్ద చికిత్స పొందిము నావ్యాధి మరింత హీనస్థితికివచ్చెను. ఈ ఘోరవ్యాధి కుదర దని తెలుపునూ దన లనేకములుండెను. తిరెనల్వేలిజిల్లా కృష్ణాపునివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నకట్టును ఆస్మీరియన్ వీధిలో నెం 72 భవనమునందున్న కండితి స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారి పేరు, ప్రతిష్ఠలు, క్రజ్జ పత్రికలుమూలముగా నాకు తెలిసెను. గాన తుదకు వారివద్ద చికిత్స చేసుకొలుటకు నిశ్చయించుకొంటిని. స్వల్పకాలములోనే నాకు అద్భుతమైన గుణము గలిగినదని మిక్కిలి సంతోషముతో తెలుపుచున్నాను.

ఎత్తుని మచ్చలు మాయమై పోయెను. తిమ్మరు నన్ను విడిచినది. దేహమునందు అన్ని భాగములకును స్వస్థజ్ఞానము కలిగెను

రక్తము శుభ్రముగా మారెను. ప్రస్తుతము నాలో నూతనమార్పు పూర్తిగా కలిగినదని నాకు తెలియును.

నా స్వంతవిషయమే గాక పండితులవారు ఏనుగకాలు, క్షయం, చెవుడు, మూగ మొదలగు వ్యాధులకు జయప్రదముగా బాగుచేయుట నేరు ఖుద్దన చూచితిని.

టి కొలందవేలు మొదలియూను, ఫోర్మను, మద్రాసు గవర్న మెంటు బ్రాంచి వెన్సు, 196 టంగళపేడి, మద్రాసు. 1.2.1922.

వాతావరణస్థితి

1924 సం జూన్ 19-వ తేది గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షపాతము	గత 24 గంటలలో వర్షపాతము	జూన్ 1-వ తేదీనుండి వర్షపాతము	ఏప్రిల్ 1-వ తేదీనుండి వర్షపాతము
గోపాలపురం	91.8	88.6	...	0.26	44.96
విశాఖపట్టణము	91.9	83.9	...	0.86	87.09
కాకినాడ	102.4	84.5	...	0.29	89.09
మచిలీపట్టణము	103.4	85.2	...	0.84	41.57
కర్నూలు	99.8	77.4	...	0.58	26.01
బళ్లారి	98.7	75.1	...	1.22	20.51
కడప	104.8	88.2	...	0.68	81.28
నెల్లూరు	106.5	86.1	...	0.08	87.98
మద్రాసు	102.2	80.1	0.02	0.82	50.74
కడపూరు	102.1	81.2	...	0.04	52.94
సీలము	98.5	75.9	...	1.09	39.80
కోయంబట్టూరు	87.4	72.1	...	4.82	22.29
తిరుమనూపల్లి	102.5	79.0	...	0.08	88.18
నాగపట్టణము	97.8	79.7	...	0.88	54.96
మధుర	101.2	77.1	...	0.87	88.58
పాంబున్	93.8	81.8	...	0.05	87.00
తిరునల్వేలి	0.44	28.84
తిరువేండ్రము	83.6	74.9	0.17	20.00	64.51
కొచ్చిన్	85.4	76.8	0.28	37.48	114.51
కాలికట్టు	88.2	75.9	0.78	81.83	117.16
మంగళూరు	87.0	78.8	0.90	28.76	125.68
బెంగళూరు	83.8	66.7	...	3.48	85.87
మైసూరు	70.0	68.4	0.81	15.49	125.46
కొడైకనూర్	67.8	52.4	...	3.81	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో ఆకసము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కినచోట్ల మేఘవృత్తంతైయున్నది. దక్షిణమున ఆర్ద్రత తక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 6.3 నుండి 7.9 డిగ్రీలవరకు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 8.5 నుండి 5.2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. ఆర్ద్రత చాలతక్కువ. పగటివేడిమి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కడపలో రాత్రివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మద్రాసులో చినుకులు పడినవి. ఆకసము కొంచెము మేఘవృత్తంతై యున్నది. ఆర్ద్రత తక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ. తక్కినచోట్ల 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఎన్. ఆర్. సామ్రాట్,
వాతావరణాశ్రుజ్ఞుడు.

భారత ఖిలాఫతుసంఘము

డల్హీలో ముందువారమున సంఘసభ జరుగును
“ఏర్పాటులు జరుగచున్నవి. కాచాబాగు బారాహిం దూరావులో సభ్యులకు బస లేర్పరుపబడెను.వంటియులు రైలు ప్రేమనువద్ద సిద్ధముగా నుండును. సభ్యు లాబసలకు రావలెను” అని రాష్ట్రీయఖిలాఫతుసంఘమువారు ప్రకటించిరి. అ||ప్రె.

విజ్ఞప్తి

ఇందువలన సకలజనలకును తెలియజేయున దేమనగా, లోకక్షేమార్థము ఒక సోమయాగము చేయవలయునని మన స్సంకల్పము గొనియున్నారము. యాగసంరక్షణలకును. బ్రాహ్మణ సంరక్షణలకును ధనసాహాయ్య మొనరించి, యాగప్రసాదమును బొందుమరని ప్రార్థించెదము. విరాళములు పంపు వారు ఈదిగువ విలాసమునకు బంపఁ బ్రార్థితులు.

పావులూరి ను బహ్మణ్యదీక్షితులు,
12, పెద్దనాయునిపేట పార్కురోడ్ మద్రాస్,

శ్రీరామలను నైజామున కొనగడు

హాకింజులూఖానుగారివాదము

చొంబయి జూన్ 18:— శ్రీరామలను నైజామునకు చెందవలెనను వాదమున తీవ్రముగా బలపరుచుచు, ఇదివరకు జాతీయ సహసభాగ్యక్షుడుగ నున్న హాకింజులూఖానుగారు "జొంజయి కాగినికలు" పత్రికయందొక ప్రత్యేకవ్యాసము నువ్రాసెను. శ్రీరామలను నైజామున కిప్పించు నుద్దేశమున కాలగ్రహవాద వహింపవలెనని అజ్ఞులూఖానుగారు నూచించిరి.

"శ్రీరామలను నైజామున కొనగి, ఆతనితోక సంగీ కరించినయెడల ప్రభుత్వమునా రిదేశమున తమకే యుపకార మొనర్చుకొనుట యని నుడిచి, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు శ్రీ రామలను లాగుకొనుటలో నవలంబించిన విధానమును ఖండించిన తరువాత "ఈసీదముగు కళంక" మును తొలగించి, భారత సంస్థానాధీశుల విశ్వాసమును పొందవలెననియు, అట్లుచేసి, భారతదేశములో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి గౌరవము ను హెచ్చింపజేయవలె నని రాజప్రతినిధిని హాకింగారు గోరిరి.

గాజీకేయజులకు హాకింగా రీతిధమున విజ్ఞాపన నొనర్చిరి. స్వరాజ్యసంపాదనయందెక్కువయుత్సాహమును జూపు తారవలెనను, శ్రీరామలను, ఆప్రదేశముయొక్క యజమానుల కొనగటకు సంతసింపచుచు. అంతియేగాదు. వానిని హక్కుగా గోరెనను. ఇట్లునర్పించు వారు, మిగిలినసంస్థానాధీశులయెడల తమధర్మమును నిర్వహించినవారగుదుట, సంస్థానములకు చెలవలినట్టి వర్తిడిగలుగకుండ మామటయే మన ధర్మము. ఇందువలన స్వదేశసంస్థానాధీశులకు, స్వరాజ్య ప్రభుత్వమువారు ముందుముందవలంబించు విధానమునుగురించి సరియగు నభిప్రాయము గలుగును.

నైజాముగారివాదము

శ్రీరామలను రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమును స్థాపించుటకు నైజాముగారు గావించిన వాదానమును గురించి శ్రీరామలను గమనింపవలెను. అనకాపల్లి సుపయోగించుకొనవలసిన దని హాకింజులూఖానుగారు హెచ్చరించిరి. ప్రస్తుత మివిషయమున నిట్టివాదానములచే, తనహక్కును బలపరుచుకొనునవనరమునైజాముగాకే లేకపోయినను, తనంతటదానే పౌరదయ పూర్వముగ శ్రీరామలను స్వపరిపాలననొసగెను. శ్రీరామలను నైజాముగాకే మాత్రమే కీవాదానమును ఆచరణలో పెట్టుటనొకమరతుగా జేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు గోరినయెడల నందులకు నైజాముగారియొక్క వెనుదీయడని అజ్ఞులూఖానుగారు దలచుచున్నారు. శ్రీరామలో హిందువులు అధికసంఖ్యాకులుగనుండుటచేత, నైజాముపరిపాలనక్రింద, హిందూమతాన్నితీయ వివాదములుండే నవసరములేదు. ప్రభుత్వమువారివిషయమున నైజాము గారి కోరికను అంగీకరించినయెడల నీదేశమున తనప్రతిష్టనే అధికమొనర్చుకొనిన వారగుదురు. బ్రిటిషువారు భారతదేశమునకు స్వపరిపాలన మొనగుటకు వాదాన మొనర్చిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ వాదానముయొక్క యథార్థతను రుజువుజేయుటకు శ్రీరామలనుస్వ పరీక్షపంజిడి.

శ్రీరామలను నైజామున కొనగటయనగా ఆరాష్ట్రమునకు స్వరాజ్య మొనగుటయే. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారికి రెండు విధములగు లాభములు గలుగును. ఒకవైపున, భారతదేశమున కికముందెప్పుడో యొనగెదమనిన స్వరాజ్యమును శ్రీరామల కిప్పజేయెనగినవారగుదురు. మరియొకవైపున, ఎంతయోకాలము నుండి ఎన్నికవ్వవరంపరలు తలపించిననువిమత్రమును చొంపక బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు అండగ నిలిచియుండి, అన్యాయ మొనర్చబడిన స్వదేశసంస్థానమునకు తిరిగి న్యాయమొనర్చిన వారగుదురు. తాము న్యాయవార్తనునే యవలంబింప నెంచి తిమిగాని, బలవంతులుగదా యని ఇప్తుమువచ్చినటులు యొనర్చుపద్ధతిలోనివారము గాదని ప్రపంచమునకు చాటినవారగుదురు. నైజాముగారికోరిక సేమాత్రము నిరాకరించినను, భారతదేశమున కొనర్చిన స్వపరిపాలనవాదానము, ఐట్టిమాటలే నని గ్రహపరచినవారగుదురు. (అ|| పే.)

రాజభోకలు:— లేబరుకమిషనరు జి. కె. పాడి సమగారు. ఎల్. ఎ. గోవిందయ్యగారు నేడు ఊన్ముపురి విచ్చేరిరి.

తేడీ హాబీబుల్లాగారి ఫీలి యంకను బాగుగా నున్నది. నిన్నరాత్రి ఆమెకు బాగుగా నిద్రపట్టినది. (అ. పే.)

హైకోర్టు వార్తలు

ఉశిత్తు తప్పుట

వెంకటసామిఅనునొకని చంపిన కేసునకై గోదావరిలో బెయ్యన్ జడ్జిచే ఉశిత్తు తీర్పు పొందిన కె. సాంబశివు అనవాదని లెఫ్టెంట్ (ట్రైబునల్) న్యాయ. నేనవాను, వేంకట సుబ్బారావు గార్లు నిన్నటిసానాంకాలము తీర్పు చెప్పిరి.

ప్రాసీక్యూషన్లుగండ్లగూడెం లేవన, ముద్దాయికిని చనిపోయిన వేంకట సామికిని మిస్ట్రీబజిగెననియు, ఆమిస్ట్రీలో ముద్దాయి కత్తిగో పొడిచెనట.

ముద్దయి (తొగియుండి ఆత్మపులో పొడిచియుండ నిచ్చు నని ముద్దాయిపక్షమున వాదించబడెను.

ముద్దాయి కత్తిహతువులన, చనిపోవుట వాస్తవమని న్యాయమూర్తు లంగీకరించుచు, హత్య చేయవలె నను ఉద్దేశ్యముమాత్రము లేదని తలచి ఉపాధిగ్రహ రద్దుచగచి రి సెంకరింజుత్తుగ మార్పుజేసిరి.

ఆల్లయన్న బ్యాంకు కేసు

చార్టర్డ్ బ్యాంకుకు నుకూలముగ తీర్పు చెప్పబడెను

కలకత్తా, 18:— జానప్రస్తుతము దివాలా వ్యవహారములందున్న ఆల్లయన్నబ్యాంకుపై, చార్టర్డ్ బ్యాంకువారు దెచ్చిన దావాయందీ దినమున హైకోర్టుయొక్క న్యాయమూర్తి సి. సి. ఘోషగారు రెండవవారి కనుకూలముగ తీర్పు చెప్పెను. తీర్పు సందర్భమున న్యాయమూర్తి ఈక్రిందిమాటలను చెలిచెను.

ఇండియా, ఆస్ట్రేలియా, నైజాం చార్టర్డ్ బ్యాంకునకు, ఆల్లయన్నబ్యాంకునకు, ఇంపీరియల్ బ్యాంకుగారి క్లియరింగు హావుసునందు సభ్యులు. ఆల్లయన్నబ్యాంకు ఖాతాద్వారా కొందరు, చార్టర్డ్ బ్యాంకువారు కొన్నిచెక్కులను దెచ్చి, వానిని మూలకేసి తమ ఖాతాలో జరు ప్రాచురీనిపెడిగా గోరెను. ఆల్లయన్నబ్యాంకువారి కోసగిరి. ఇది 1922, ఏప్రిల్ 27 తేదీన జరిగెను. ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు పైచెక్కులు తమవద్దకు వచ్చినపుడు తాత్కాలికముగా వైయోగపురెక్టర్లలోను అదే ప్రకారము సభ్యులూ చేసిరి. తరువాత, ఇంపీరియల్ బ్యాంకు క్లియరింగుహావుసులోనున్న చార్టర్డ్ బ్యాంకు గుమాస్తాలు, ఆ చెక్కులను పరీక్షించుటకుగాను తమబ్యాంకునకు దెచ్చిరి. కాని ఆచెక్కులు సక్రమముగా లేనను కారణముచే చార్టర్డ్ బ్యాంకు వారు వానిని తిప్పివేసి, సాయంకాలము కనిముగియునప్పుడు దెచ్చి తిరిగి ఆల్లయన్నబ్యాంకు గుమాస్తాల కిప్పివేసిరి. ఏప్రిల్ 27 తేదీన ఆల్లయన్న బ్యాంకు దివాలాను ప్రకటించి వ్యవహారములను కట్టిపెట్టు సమయమునకు వైయోగము చెక్కులను, చార్టర్డ్ బ్యాంకువారివద్ద ఉండెను కీటిలియన్ 8714 తూప్రములు మరుగా డిమాండ్ చెక్కులను క్లియరింగు హావుసు కందు తిరిగి పుచ్చుకొని, తెక్కులను సగరించుటకు ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారు నిరాకరించిరి. ఇందుచేత, ఈచెక్కుల విలురు 8714లు ఆల్లయన్న బ్యాంకునకు జేరెను.

తమకేకారమునీని ధనమును తమవద్ద నంచుకొనిరనియు ఆమెత్తము చార్టర్డ్ బ్యాంకునకు జెందగలె నియు వాదులు గోరెమండిరి. మొత్తవంతయును నొసగవలెన బార్టర్డ్ బ్యాంకువారు గోరగా. ఆల్లయన్న బ్యాంకువారు నూటికి రెండు సమాత్రము ఇచ్చెద వనిరి.

చార్టర్డ్ బ్యాంకువారే చెక్కులను తిప్పివేసినతరువాత ఆల్లయన్నబ్యాంకువారు రామొత్తములను తమఖాతాద్వారా లెక్కలలో లగించిరి చార్టర్డ్ బ్యాంకు వారివద్దనుండి ఆమొత్తమును వసూలుజేసి, లెక్కలను పరిష్కరించుకొని యుండినయెడల న్నూ చేయుటకు వీలులేదు. దీనినిబట్టి మాడగా ఇంకను రెండు బ్యాంకులవారును లెక్కలలో నీమొత్తమును పరిష్కరించుకొనేలేకని స్పష్టము గాగలదు. అందుచే వా రామొత్తములను చార్టర్డ్ బ్యాంకునుండి ననూలుజేయలేదని తెలియగలను. ఆల్లయన్న బ్యాంకుఖాతాద్వారా, ననూలు జేసిపెట్టకలెనని వైచెక్కులలోగిరి. ఆమెత్తము విసూలుగా లేదు గాన, రు 8714 లను ఆల్లయన్న బ్యాంకువారు తమలెక్కలో జేర్చుకొని వీలులేదు. అందుచే ఆల్లయన్నబ్యాంకు లిక్విడేటర్లు ఈమొత్తమును, దావాకయిన ఖర్చులను పూర్తిగా, దావాదారులకు చెల్లింపవలెను. (అ|| పే.)

అకాలీలు మరి నలుగురు వైకంఠుండి నిన్నరాత్రి ఆవు తనదనుకు జోయిరి.

మద్యపాననిషేధమును తీర్మానించిరి

ఈ నెల 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు కడప జిల్లాబోర్డు మీటింగు సమావేశమైనది.

ప్రియుగ, టి. యం. నరసింహాచార్యగారు అధ్యక్షులు, ఆస్పెక్టర్ ఎఫిం.సి. హాజరుయన సభ్యుల సంఖ్య 28. అందు ప్రమాఖులు, టి. యం. నరసింహాచార్యగారు, యం. యల్. సి. కోటిరెడ్డిగారు, సనంత్రావుగారు, శేమరెడ్డిగారు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులు వి. నసంతరావుగారు, వి. పిచ్చయ్యగారు, ఇంక నిరతులు. ప్రేక్షకులలో డిప్టీప్రెసిడెంట్ శేషనాథ్ ఆఫీసరుగారు జి. వి. పున్నయ్యకాస్త్రిగారు, కార్యదర్శి, కడప తాలూకా కాలగ్రహ సంఘము. సభ సాయంతరం 3.15 గంటలకు ప్రారంభ మాయెను.

సి. దొరస్వామినాయుడుగారు

ఈ సభ ప్రత్యేకసభ అనియు పురీవెండలరయతుల పాతకాలను యమై ప్రెసిడెంటుగారి చర్యలను కలిగిన ఫీలిని ఆలోచించి తగువైనచర్య జరుపుటకుగాను పిలువబడినదనియు ఆస్పెక్షులు 15 దినములవెనుకనే సభ జరుపబడినందున ఈసభ జరుగనూడదనినను కా ముంది సభ్యులు కలసి సభ కావలెనని కోరిన అధ్యక్షులు జరుపవలెనను నియమముప్రకారము ఈ సభ జరుపబడిననియు నితరవిషయములు చర్యకు రాగూడవనియు నుడివిరి. వారి యభ్యంతరము సరియైనది కావనియు, ప్రత్యేకసభ యొనదియు కానిదియు నిర్ణయించు సభికారము ఆస్పెక్షునిచే యనియు, అందుచేత కార్యక్రమమునందు ప్రవరింపబడిన విషయలన్నిటినిగూర్చియు చర్చింపబడుచున్నవియు ఆస్పెక్షులు నిర్ణయ మొనరిరి. అనేక తీర్మానములు చేయబడినవి. వానిలో మద్యపాననిషేధమును గూర్చియు, పురీవెండలరయతుల పాతకాలను జిల్లాబోర్డువారు తమ యాజమాన్యముక్రిందకు తీసికొనుటను గూర్చియు చేయబడినతీర్మానములు ముఖ్యములు.

మద్యపాననిషేధపు తీర్మానము

మద్రాసు టెంపరెన్సులోని ఆస్పెక్షులకు న్యాయమూర్తి సర్ టి. సదాశివయ్యర్ కే. టి. గారి 25.4.24 తేదీ లేఖ చదువబడెనది. ఈదిగువతీర్మానములు చేయబడినవి.

1. (అ) లోకలుభండు రోడ్డులప్రక్క నుండు కల్లుసారాయి అంగళ్లు అన్నియు తీసివేయవలసినవియు (ఆ) బోర్డుయొక్క గోడలపైగాని యితర సాధులమీదగాని కల్లుసారాయి అంగళ్లుగలించి వేయబడిన నోటీసులు, ప్రకటనలు, చెయదలెనని ఆతికించవలసినవియు, (ఇ) జిల్లాబోర్డు సంబంధించిన రైల్వే పెట్రోలుషివగాని, స్టీమకొలెషివగాని, అటునం టి నోటీసులను ఆతికించవలసినవియు ఈబోర్డువారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. తమ అధికారమునందుండు ప్రాంతములలో కల్లుసారాయిపు అంగళ్లను తీసివేయవలసినదని గవర్న మెంటువారిని యాబోర్డు వేడుచున్నది.

3. లోకలుబోర్డు అధికారములోనున్న చెట్లకు కల్లు తీయుటకు యియ్యకూడదని యాబోర్డు తీర్మానించుచున్నది.

4. లోకలుబోర్డులకు చేరినభూములలో సారాయి అంగళ్లను పెట్టుకొనుటకు ఒప్పువల యియ్యకూడదనియు యాని యను పంచాయతీలు కూడా యీ రీతిన చేయవలసిన దనియు ఈ బోర్డు తీర్మానించుచున్నది.

5. ఈబోర్డుయొక్క మెంబర్లును, ఆఫీసర్లును మెంట్రి డిపార్టుమెంటు ద్వారా తమ అధికారప్రాంతములలో నుండు సారాయిము మొదలగు కైపు వస్తువులను వాడుటయొక్క చెడుగును మాజులూంత్తర్వారా తెలియపలచుచు తద్విషయముల గురించి పనిచేయుచున్న సంఘములకు సహాయపడి మద్యపాన నిషేధప్రచారము జరుపవలసిన దని యా బోర్డు వేడుచున్నది. పులివె. దల సారాళాల

మాడుగంటలకాలము ఈ విషయమై తీవ్రచర్చ జరిగెను. తుదకు కోటిరెడ్డిగారిచే యీ దిగవ తీర్మానము ఉపపాదించబడి, సి. నర్సారెడ్డి, వి. వసంతరావు (ప్రొద్దుటూరు) బి.సి. నేన గాజులునాయుడు (కడప) గార్లచే ఆమోదంపండి అధిక సంఖ్యాకులచే అంగీకరింపబడెను.

"పురీవెండలయం దుండు రైతుల ఉన్నతపాతకాలకు గవర్న మెంటువారు ధనసహాయము చేసినను చేయవలెనను ఆప్రాంతములలో పాతకాల అత్యవసరముగా నున్నదిగాన జిల్లాబోర్డువారు వారి యాజమాన్యముక్రిందకు పాతకాలను తీసికొనుటకుగాను గవర్న మెంటువారిని ఉత్తరువు యిచ్చుని ఈబోర్డు వారు కోరుచున్నారు. 20 మంది అనుకూలురు. 5 గురు తిరుస్థులు. వ్యతిరేకులు లేరు. సభ ఎనిమిదిన్నర గంటలకు ముగిసినది. (విలేఖరి)

స్వరాజ్యపక్షమువారి నూతన కార్యక్రమము

(అమృతబహువ్రత)

పరిశీలన కమిషన్లుగా మారుట జీవిత వికాసమునకు ముఖ్యమైనది. ఈ సిద్ధాంతమే స్వరాజ్యపక్షము వారి నూతన కార్యక్రమమునకు పరిమితమైనది. వారి నిర్మాణము జీవితశక్తితో విరాజిల్లుచున్నది. ఆమోదమునకు స్వరాజ్యపక్షము వారు తమకార్యక్రమమునకు దిద్దుకొనినట్లు తెలుసుకొనుటకు ప్రజలు చూచియున్నారు. సిద్ధాంత జరిగిన స్వరాజ్యపక్షమువారి సమావేశమునందు ఆమోదించబడిన నూతన కార్యక్రమపు వివరములను మా సిద్ధాంతపరిధి మాకు పంపినారు. 1924 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీన దేశముల పక్షమున భారతాసనసభయందు ప్రకటించబడిన కోరికలు సిద్ధించుటకై పాటుపడుట వీరి ఉద్దేశమని తెలియుచున్నది.

పరిశీలన సమస్యలను భారతాసనసభయందలి ఇతర పక్షములనుండి సానుభూతితోడను, కొన్ని సమయములందు ఇతర పక్షముల అనుమతి సానుభూతి లేకున్నను, ప్రతిభుటన విధానములను సాగించుట వలననే నిర్ణయించబడును. ఇది కొత్త కార్యక్రమముకాదు. ఎలయిన ఎల్లప్పుడు ప్రతిభుటనమునకు గడంపడతని దాను సామ్రాజ్య ఇంతకు ముందే వదిలియుండిరి.

వారి కార్యక్రమమునందలి ఇతర వివరములను ఈ దినపత్రములందున్నాము.

సాధ్యమైనంతవరకు ఈ క్రింది ఉద్దేశములు నెరవేరుటకు ఈ పక్షమువారు ప్రయత్నించెదరు. (1) బడ్జెటు, పై నాన్న విల్లులను నిరాకరించుట (2) నిరంకుశాధికార వర్గము వారి బలమును ప్రతిష్ఠను వృద్ధిచేయు విల్లులను ఓడగొట్టుట (3) భారతదేశపు పౌరుల హక్కులకు భంగకరమున చట్టములను రద్దుచేయుటకై పాటుబడుట. ఇంతేగాక జాతీయజీవితమువృద్ధియగుటకు ఈ క్రిందివిషయములకు సంబంధించినవిల్లులు ఆమోదించబడుటకై పక్షమువారు పాటుబడెదరు. (1) దేశీయమహాసభవారి నిర్మాణకార్యక్రమము కొనసాగుట కనుగుణముగా పనిచేయుట (2) ఈ దేశమునుండి ధనము ఇతర దేశములకు పోకుండుటకు (3) భారతదేశమునందలి వివిధ సంఘములకు విశ్రాంతి కుదురుటకు (4) కార్మికవాదసాయక పారిశ్రామిక సంఘనిర్మాణములను వృద్ధికి తెచ్చుట.

ఈ కార్యక్రమము అన్నివిధముల సంపూర్ణముగ నున్నదిగాని కాంగ్రెసువారు నిర్ణయించిన 5 బహిష్కరణముల విషయమై వీరికి అధికమైన సానుభూతియున్నట్లు కనుపడును. కాని ఈ బహిష్కరణ పంచకమే స్వరాజ్యపక్షమువారి యొక్కయు, కాంగ్రెసువారియొక్కయు కార్యక్రమములకు ఆధారమైనదని హిందుస్థాన్ స్వరాజ్యపక్షపు నాయకు డా. గోవింద దాసుగారు చెప్పుచున్నారు.

జడ్జియను పై నాన్న విల్లులను నిరాకరించుటకై పాటుబడవలయునను విషయము తప్ప ఈ కార్యక్రమమునందలి ఇతర వివరములను అంగీకరింపజాలని మితవాదులుగాని జాతీయవాదులుగాని యుండరు. జాతీయజీవితమును వృద్ధికి తెచ్చుటకు కాంగ్రెసువారి నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు, జాతి ఆర్థికముగను వ్యాపారవిషయములందును అభివృద్ధి గాంచుటకు విల్లులను తీర్మానములను ఉపపాదించవలయునని స్వరాజ్యపక్షమువారి కార్యక్రమము పలువురు తృప్తికరముగ నుండును. ఇతర పక్షములవారు స్వరాజ్యపక్షమునందు చేయుటకై ఈ ఎత్తువేయుచున్నది. సర్వేపై చేయు అధికారము ప్రభుత్వమువారికి వచ్చునట్లు బడ్జెటును పై నాన్న విల్లులను నిరాకరించుట వర్గమును. ఈ ప్రత్యేకాధికారములను ప్రభుత్వమువారికిని విడదాడు. కావున ఇతర ప్రతిభుటనోపాయముల బలములేక కేవలము బడ్జెటులను నిరాకరించుట ప్రభుత్వమువారికి నష్టముకలుగదు. ఇక ఇతర అంశములకును ఆసహాయాద్యమకార్యక్రమమునకును ఎట్టి సంబంధములేదు. ఇట్టి పరిశీలనలో మాదికూడ ఆ సహాయాద్యమమే యని స్వరాజ్యపక్షమువారు విజ్ఞప్తిచేయుచుండుట అంతకు చిరముగ లేదు. ప్రతిపక్షుల మధ్యచేరి ప్రభుత్వమువారి కార్యక్రమమును సంపూర్ణముగ ప్రతిఘటించుచు పోరాడుము కొనసాగించెదమని స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభల ప్రవేశించిన కొంతలో చెప్పియుండిరి. శాసనసభలయందు ఆసహాయాద్యమ విధానమును అమలునందుంచుట తన ఉద్దేశమనియ కాంగ్రెసులో దాసుగారు తెలిపియుండిరి. అంతయుమానినది. కావున వీరు ఆసహాయాద్యమమును వదులు కొని లోకమాన్యుడు నూచించిన రెస్పాన్సిబు సహకారము నవలంబించుచుండుచితము.

పోర్టు సెంటు జార్జి గెజెటు

చెన్నపురి జూను 17 మంగళవారము

స్వామికాఖ

డబ్బు. బి. క్యూసామగారిని క్రిష్ణజిల్లా అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి.

లాకాఖ

కడపజిల్లాలో భద్రవల్లంనందు ఎస్. ఎస్. ఎం. హిడాయి జిల్లా మాన్సిను సాహెబుగారిని ఖాజీగా నియమించిరి.

వి. వన్యభంజన మొదలి నూరుగారిని మదరాసులో చెరసాల అన్నిటికి ఉద్యోగకర్తగా నియమించిరి.

కేరళకు వారిని స్వేచ్ఛలు బెంచి మేజిస్ట్రేటులుగా నియమించిరి.

శ్రీలంక రంగనాయకులు నాయకుగాను మచిలీపట్నం. పెన్ రంగపు రామయ్యగారు. ఆదోని, బల్లంజిల్లా కె. కుల్చి శాస్త్రియ, కె. ఎం. ముగ్గాయ సాహెబు, హెచ్. సిద్ధి నాయకు కె. ఆర్. శ్రీనివాసరావుగారు- కంప్లీ, బల్లంజిల్లా

రిజిస్ట్రేషను

గలం మొహిద్దీను సాహెబు గారిని కర్నూలు జిల్లా రిజిస్ట్రేషనుగా నియమించిరి.

ఎం. మహమ్మదు ముస్సే సాహెబుగారిని రిజిస్ట్రేషను ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు గారిద్ద పెన్సనలు అసిస్టెంటుగా నియమించిరి.

రాజధాని

సర్ జేమ్సు ఫెయరు సింపును గారు మదరాసు శాసనసభ్యత్వమున కిచ్చిన రాజీనామా అంగీకరించబడెను.

రిజిస్ట్రేషను

పెద్దాడ వెంకటకృష్ణరావుగారు పెన్సలు డ్యూటీ డిప్టీ కలెక్టరుగారిని క్రిష్ణజిల్లా పెటిర్ మెంటు ఉద్యోగిగా నియమించిరి.

రా. బి. కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని గంజాముజిల్లా ప్రెజి్ డిప్టీ కలెక్టరుగా నియమించిరి.

పబ్లిక్ ముక్కు

సుబ్బారాయ వెంకటరామయ్యగారిని బల్లారి డివిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగా నియమించిరి.

ఫానిక స్వపరిపాలనకాఖ

మంగల్ మరయూను వరుగుగారిని విశాఖ పట్నం మెడికల్ కాలేజీలో ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

డా॥ ఎం. లక్ష్మణకామయ్యగారిని ఆకాలేజీలోనే ఫిజియాలజీ ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

జేమ్సు ఆల్బెగంధరు వార్డుగారిని మదరాసు మానసిక వైద్యశాల సూపర్వైంటెంటుగా కాలేజీలో ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

మేజరు జేమ్సు మాకు గ్రిగోరీస్కీ నూరుగారిని, మదరాసు జనరలు ఆసుపత్రిలో రి వల్వెను గాను, కాలేజీలో పాతాలజీ ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

రా. సా, కున్నంకలకు ఎం. మాధవమూసనగారిని మదరాసు ప్రభుత్వస్పతన జనరలు వద్ద పెన్సనలు అసిస్టెంటుగా నియమించిరి.

మేజరు ఫెడెరీక్ ఫ్రాంకురతు కారకుగారిని రాజమండ్రి రెంటులు జెయిలు మెడికలు ఆఫీసరుగా నియమించిరి.

గణపతిరావుగారిని కడప జిల్లా స్పెషల్ గా నియమించిరి.

దంబు కృష్ణగారిని విశాఖ పట్నం మెడికలు కాలేజీలో బయోలజీ ప్రఫెసరుగా నియమించిరి.

హజీ హుస్సేన్ ఎస్. ఎస్. ఎ. మాన్సిను సాహెబుగారిని చిత్తూరు జిల్లాలో స్పెషల్ గా నియమించిరి.

ఎ. ఇ. గాఫూటీ, డేబుయూనింగు, సయ్యదు మొహిద్దీను సాహెబు, కాశీ రామమూర్తిగారు, చెన్న ధర్మారావుగార్లను విశాఖ పట్నం పురపాలక సంఘభ్యులుగా నియమించిరి

విజయనగరం పురపాలక సంఘమునందు పి. నరసింహం నాయకు, సుబేదారు మేము ముస్సే సాహెబు, సుబేదారు బహదూరు జి. వరహోలాచారిగారు, ఆర్థి అప్పలస్వామిగారు, ఆల్బులు కాలకు సాహెబుగార్లు స్పెషల్ గా నియమించబడిరి.

కెంకటగిరి యూనియను బోర్డు ఎత్తివేసి వెంటనే నూతనముగా యేర్పాటు జేయువలెనని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు.

విద్యాకాఖ

గంజాముజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యునిగా సుగుణ వెంకటరమణయ్యగారు నియమించబడిరి.

గుంటూరు జిల్లా విద్యాసంఘమునందు డి. సయ్యదు ఇమాముసాహెబు, మున్సి సయ్యదు కరీము సాహెబుగార్లు నియమించబడిరి.

బల్లారి జిల్లా విద్యాసంఘమునందు సభ్యులుగా కె. సంతప్పగారు, వి. తనుపాలప్పగారు నియమించబడిరి.

స్వామికాఖ

హుస్సేనునందు జిల్లా మునసబుగా ఎస్. సి. కోలకో గారే యుండును. పి. గోవిందగారుయ్యగారి నియామకము రద్దు చేయబడినది.

జిల్లా మునసబుల నియామకములు:—

రాజనూరు వెంకట శేషచలపతి రావు పంతులుగారు గుంటూరులోని బొమ్మ గారిని భీమవరం జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

మదరాసు పక్షి కె. గంగాధర బాబూరావుగారిని కాళివాడలో జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

హైదరాబాద్ బెంచెక్కు పి. ఎం. విశ్వనాథుని వారి గారిని గుడివాడ జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

మదరాసు పక్షి కె. దొడ్డతల రామయ్యగారిని ఏలూరు జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

నిడమర్ర నరసింహం పంతులుగారిని ఎలమంచిలి నుండి కాళివాడ మార్చిరి.

అడవికొలను వేణుగోపాల రావుగారిని తణుకు నుండి ఎలమంచిలి మార్చిరి.

కె. గంగాధర బాబూరావుగారిని తణుకు జిల్లా మునసబుగా నియమించిరి.

ఎస్. కృష్ణస్వామి ఆయ్యంగారిని ఏలూరు అడివనలు నుండి ప్రిన్సిపలు కోర్టుకు మార్చిరి.

టి. ఆర్. రంగస్వామిగారిని కర్నూలు జిల్లా వైద్యాధికారిగా నియమించిరి.

మి. ఆర్. మళారం శ్రీల ఆసిస్టెంటు స్పెషల్ గారిని టిప్పి కేసు విట్టిరియూ ఫూమలనుపత్రియందు నియమించిరి.

మి. టి. పరకుట్టిప్ప గారిని తేడీ విల్లింగుడ ను మెడికలు స్కూలునందు లెక్చరరుగా నియమించిరి.

కె. గోపాల మీననుగారిని మదరాసు పురుళ్ల ఆసుపత్రి యందు నియమించిరి.

వి. హెచ్ వెంకటరామను గారిని విశాఖ పట్నం నుండి మదరాసు మెడికలు కాలేజీలో ప్రొఫెసరుగా నియమించిరి.

కెప్టెను ఇ. ఆర్. మహానీగారు మదరాసు మెడికలు కాలేజీలో ప్రొఫెసరు గారిని, మిలిటరీ ఆ. స్పెషల్ సి. పి. వి. మంకరుగారిని తెయిలు శాఖలయందు వైద్యులుగా నియమించుటకు నిశ్చయించిరి.

నీతివాహ్య ప్రవర్తన

బొంబాయి, జూను 18:—వృత్తియందు నీతివాహ్యముగ ప్రవర్తించిరను సేరాలోపాక్రింద నామములను స్టిడర్ట్ జాబితా నుండి ఎందుకు కొట్టివేయరాదో చెబువలసిన దని కొంతమంది స్వామికాఖకోర్టు స్టిడర్టులపై దేవదీన కేసునం దీ దినమున హైకోర్టువారు తీర్పు జెప్పిరి.

1923 సెల్ తుదిభాగమున స్వామికాఖ కోర్టు ప్రాటుగారు తాతా పవరు కంపెనీవారి కనుమలముగ ముద్దాయయగు వంశీ ధరదుర్దత్త త్రాకరి (కలకత్తా) ప్రతిపాలముగ తీర్పు జెప్పెను. ఈ కేసునందు తాతా పవరు కంపెనీలో ముద్దాయి కొన్ని వాటాలను కొనినను. రెండవ వాయిదా వాటాల ధనమును చెల్లింపవలసినదిగా ముద్దాయిని గోరగా కంపెనీ పరిపాలన సరిగా లేదను కారణముచే నాతడు నిరాకరించెను. ఈ కేసులో స్వామికాఖ కోర్టు ప్రాటుగారు జెప్పిన తీర్పు వాటాదార్ల హక్కులకు భంగము గలిగించు చుండె నను కారణముచే నా తీర్పు కనమ్మితిని చెబుచుండునను ప్రజలందరను సమావేశము గావలె ననిపై కేసులోని స్టిడర్డు ఒక బహిరంగసభ నేర్పరిచిరి. అంతట తాతా కంపెనీవారి విషయమును కోర్టువారికి చెబుపగా కోర్టు వారికి రూలును బోజీజేసిరి.

వై రూలుపై నప్పిలు కేసుగా స్వామికాఖ కోర్టు సర్. లాల్లాభాయిషా, స్వామికాఖ కోర్టు ఫౌండేషన్ గారు రిజిస్టరును రూలును రద్దుజేయుచు తీర్పు జెప్పిరి. స్వామికాఖ కోర్టు రిజిస్టరును తీర్పునం దేకీభవించినను, స్టిడర్డుల వర్తనమును గురించి మాత్రము వేర్వేరై ప్రాప్తముల కలసిరి. స్టిడర్డు చర్యయం జెట్టి తప్పును తప్పు అట్టింగు ప్రధాన స్వామికాఖ కోర్టు యొందు. స్వామికాఖ కోర్టు ఫౌండేషన్ గారు స్టిడర్డుచర్య నింద్యమైనదే యనియు కాని రూలును రద్దుజేయవచ్చుననియు యొందు. (అల్ ఫెర్)

నిరుద్యోగము

కూలిదుకాణములు

III

రంగనాయకులు డి.యి.పి ఆక్స్ ఫర్డ్ సి.యన్.డబ్ల్యు.

ప్రభుత్వమునందు దృష్టాంతముగా కొకాకొక గ్రామమును తీసుకొని, దానివిషయములద్వారా, 'నిరుద్యోగము' తత్వమును వ్యవస్థాపన వ్యాపార పద్ధతుల ననుసరించి అన్వేషింపబడు ప్రతినిధులను ప్రతివత్సరము కల్లుమందునని నిరూపించితిమి. మాగానిభూముల గూర్చియే చెప్పియుండుటవలన, మెట్టిభూములందు 'నిరుద్యోగము' లేదని తలంపరాదు. వైగా మెట్టిభూములందు, సామాన్యముగా 'నిరుద్యోగము' హెచ్చుకాలము, హెచ్చుప్రజలయందు ప్రతివత్సరమును. మొదటిపంట రెండవపంట యగు వై పంటలమధ్య మాసములకొని పనియే యుండును. ఎండకాలమునందు వలచుల మాడుచున్న భూములందు ఉద్యోగ మెచ్చుట కలగక పోవుటయేగాక, అచ్చటిప్రజలు సామాన్యముగా వీరవా రగుటచే, ఇండ్లు కట్టుట, రాళ్లు పెంకులు చేయుట, రోడ్లువేయుట, చెరువులు త్రవ్వట ఆదిగాగల చిల్లర పనుల ప్రాముఖ్యత చాల తగ్గియుండుటయు, బట్టులు, చాపలు, విసకర్రలు, వడ్లదండములు, పెండ్లిండ్లు తదితర కార్యములు జరుగుట చాలతక్కువగా కన్పడు. కాన, స్త్రీల కనలే యేవనియు దొరకదు. పంచములు ఆగ్రామములందు తక్కువ సంఖ్యలుగా యున్నారని యొప్పుకొనవచ్చు. కాని యచ్చట రైతులే 'పనివారి' స్థితియందున్నారు. కూర్చులే దారి ద్రవ్యమున యున్నారు. వడ్డెంపుర, ఎలకల యావాకులనుల ప్రజలయొక్క ప్రజేకములచే యెక్కువగనుండుటయు, వారందరెమిత యనగరిపురై, దుర్గురై, సుఖము నెలుంగని కష్టత్రురై యున్నారు. మాజుకు, ఆదిగాగల తాలూకాలనుండి యిట్టి ప్రజలు, మాగానిభూముల తాలూకాలకు, బందరు, గుడివాడ తాలూకాలకు కృష్ణాజిల్లాకు, ప్రతిపాట్లు, కొరేలకాలమునందు వలపరయ్యుండుట రైతులకు విదితము. నర్సారావుపేట తాలూకా, పల్నాడు, వినుకొండ, వంగుల తాలూకాలనుండి, తెనాలి, శేపల్లి, బాపట్ల తాలూకాల మాగాని భూములకు, ప్రజలు, పనులకాలములో ప్రతివత్సరములనవచ్చుమండుట తటస్థమయ్యెను. నెల్లూరుజిల్లాకుం దిట్టిపరిశీలన రైతులవారి తెలియుచున్నది. కనక, మాగానిభూములందుకంటె మెట్టి భూములందు నిరుద్యోగము హెచ్చునని, ఆనిరుద్యోగులలో కొందరు ఉద్యోగపత్తిగా నున, దివములం దాయతాలూకాలకు వలపరై, ఉద్యోగము బొందుచున్నారనియు విదితము. మాగానిభూములందున్న నిరుద్యోగులపై, మెట్టిభూములకు, పనివత్తిడికాలములో నిరుద్యోగము వలపరైయున్నది. కారణము మాగానిభూములందు మెట్టిభూములందుకంటె పనివలచనతనము తక్కువ. పని నొక్కలాభముమాత్రము కల్గుచున్నది. గ్రామ గ్రామముగూర్చి విచారించుటమాని, తాలూకాతాలూకాగూర్చి ప్రత్యేకించి విచారించుట మాని, జిల్లాలపర్యంతముగా ఈవిషయముగూర్చి యాలోచింపుచో, ఒకప్రజేకమునండి మరొక ప్రజేకమునకు పనివారిట్లు వలపరైపోయినచో, నిరుద్యోగము మొత్తమువీధి హెచ్చునందుననియు ప్రజలు పడు బాధ మరింతగా నుండుననియు, ప్రజలను దాడుము చాలతక్కువగ నుండుననియు కన్పట్టును. 'పని జవాబా' నేర్పరచుటందు, ఈవిషయముగూర్చి జాగ్రత్త వహింపవలసియుండు.

పరే! ఆన్వీప్రజేకములందు 'నిరుద్యోగము'నుకొని తెలిసికొంటిమి. ఎంతవరకు 'నిరుద్యోగ' యేప్రజేకములందు ఎప్పుడున్నది? నిరుద్యోగరైతనవా రెవరు? ఎప్పుటినుండి నిరుద్యోగులుగానన్నారు? ఏయేపనులందువారు తీర్చులెయున్నారు? వారు చేయగల్గుననులం దెంత క్రొత్తపనివారల కనకాళముకలదు? అను ఈప్రశ్నలకు సమాధానము సరిగా నిశ్చయింపి యుండినచో మాని ప్రభుత్వమేమియు ఈవిషయముగురించి చేయజాలదు. తరువాత నిరుద్యోగులుగాగా నన్నవారికి, ప్రభుత్వమేమైన చూడముచేయవలయునో, అట్లగుచో, విసహాయము, ఎలలయను ప్రశ్నలవిచారంపవలయును. ఇచ్చట ఈరెండువిషయముల గూర్చి తెలుపబడును.

నిరుద్యోగులసంఖ్య, రీతి నిరూపణము.

ఇతరజేకములందు, అందు ముఖ్యముగ యూరపియకు జేకములందు, ప్రతివత్సరియందును, శాస్త్రవిదులు, సామాన్య పనివారను, రెండుతరగల పనివారుండురు. మొట్టొకటి 'skilled workers', రెండవవారిని 'unskilled workers or general workers' అని పిలుతురు. సామాన్యపనివారు కూడ తమప్రత్యేకవృత్తియందు కొంతపాపిరిగియును పొంది

యుండవలయును. ఇక, వృత్తియందు శాస్త్రవిదులు, చాల పాపిరిగియును పొందవలయునని చెప్పవచ్చురలేదుకా! తరువాత, సామాన్యముగా నీపనివారందరికి కలిపి 'పనివారిసంఖ్య' ము లుండును. ఈసంఖ్యను, తనవృత్తియందు దున్న తరగతులందు, పనివారికి కూలినిచ్చయించి, ఆకూలికంటె తక్కువకూలికి, ఎచ్చట పనికై యేయజమానివగ్గరకును పోనూడదని నియమించును. ఇందువలన రెండు పర్యవసానములు కల్గుచున్నవి. ఒకటి, ఆ ప్రత్యేకవృత్తియందు 'నిరుద్యోగము' కన్పినను, అనేకవృత్తిపనివారులు నిరుద్యోగులై నను, తమసంఖ్యమును, బట్టుకొనియుండి, ఇతరవృత్తులందు జేరగోరక, తమ వృత్తియందే, సంఘము నిర్ణయించిన కూలిపద్ధతులపైననే, 'ఉద్యోగము' కల్గవరకు వేచియుండురు. రెండవది: ఒకజేత యితర వృత్తులందు జేర సంఘమునునుతించినను, సంఘపు సామాన్యరేట్ల కంటె తక్కువకూలికి పోకూడవను నియమ మవలంబించెదరా? తరువాత, ఇతరవృత్తియందు, అనగా వృత్తాంతముచే వడంగ వృత్తియందు, కమ్యురపనివాడు చేరవలయునన్నను, తనవృత్తియందు, శాస్త్రవిదుడుగా నుండినను, కమ్యురపనియందు, సామాన్యపనివాడుగా నుండుటకుకూడ కక్షికలిగియుండకపోవచ్చు. ఏలనన, ప్రతివృత్తియందును, పనిపాక్ష్యరీతిలో జరుగుటయు, ప్రతి ఫ్యాక్టరీయందు, మెషినుల నమితముగా నుపయోగించుటయు, అందువలన, ప్రస్తుతము కావలసిన జ్ఞాన మామెషినుల నడుపుజ్ఞానము కావలసియుండుటయునై యుండుటచే, కమ్యుర పనియందు దున్న మెషినులకు, వడంగిపనియందున్న మెషినులకు భేదముండుటయు, రెండవకారణము. కమ్యురపనియొక్క శాస్త్రము, వడంగిపనియొక్క శాస్త్రముమాదిరిగా నుండక, ఇతరముగా నుండుటచే కాక, కొన్నివత్సరములు నడిచినగాని బోధపడనట్టియై యుండుట తటస్థమయ్యెను.

ఇందువలన, ఏవృత్తి వా రావృత్తి పనుల నెరవేర్చుచుండుటయు, అంత, ఆయావృత్తులందు, ఎందరు పనివారున్నారో, ఎందరు నిరుద్యోగులలో తెలిసికొనుటయు సాధ్యమగుచున్నది.

తరువాత, ఆదేశములందు 'Iron & Steel Industry' లోనున్న మానేజరు, ఆవృత్తియందే చాలాకాలముండును. మానేజరును బట్టిగాక, ఫ్యాక్టరీ, దాని పరిపాలించు కమిటీనిబట్టి, మానేజరు ఇచ్చుపని యేర్పడియుండుగాన, ఒక ప్రత్యేకప్రజేకమునందుగల ఫ్యాక్టరీ మానేజరు, కొన్నివత్సరములవరకా ప్రత్యేకవృత్తి ననుసరించి 'పనివారి' పనివారలకు గవ్వించుగాని, ఈ దినము, కమ్యురపనివారి నుపయోగించి, రేపు వడంగలక్షణ పనిచేయించి, మరొకదినము రాళ్లుచేయువారిని పిలిచి, అంత యిండుకట్టువారి పిలువడు. ప్రతివృత్తియందు వృద్ధిహెచ్చుకలదు. ఫ్యాక్టరీలలోనే యన్నిపనులు చేయబడుచుండు. మెషినులద్వారానే యన్నివృత్తులనును నెరవేరు. కనక, కమ్యురపనికయి యేర్పరుపబడిన, ఫ్యాక్టరీ, మెషినులు, రాళ్లుచేయుటకై, ఇండుకట్టులకై, వడంగిపనికై, యుపయోగింపవుకదా, ఇటులనే, తదితరయన్నివృత్తులగూర్చియు నుండునని తెలియదను. ఇందువలన, బర్మింగహమునందు పనిచేయు 'మందుసామానుఫ్యాక్టరీలు' ఇన్ని, అవి యుపయోగించు పనివారింతమంది, ఇంతమందినే యుపయోగించుచున్నవా ప్రత్యేకకాలమున, కాన యంతమంది 'నిరుద్యోగులై' ఆవృత్తికి సంబంధించినవారున్నారు. అని తెలిసికొనుటకు సాధ్యమగును.

మనదేశమునందో, మదరాసు మిల్లులు, ఫ్యాక్టరీలు, బెజవాడ, కాకినాడ, ఏలూరు, గుంటూరు ఫ్యాక్టరీలు సంబంధించినంతవరకు, బొంబాయి గుడ్డలమిల్లులు, కలకత్తా జనపనార మిల్లులు, అస్సాము తేయాకు తోటలు, మలబారు తేయాకు తోటలు, చీరాల పేరాల మగ్గములు, ఓరంగల్లు తివాసీల మగ్గములు, పాండిచెర్రీ పింగాణి వస్తువులు సంబంధించినంతవరకు, ఇతరదేశములలో నున్న సదుపాయములే, నిరుద్యోగ మింతయని తెలుపుటకు కలవు. కాని మనయాంధ్రదేశమునందు ఫ్యాక్టరీలు చాల తక్కువ. బియ్యపు ఫ్యాక్టరీలు, ఆముదపు నూనె ఫ్యాక్టరీలున్నను, వానియందు శాస్త్రజ్ఞానసంపన్నుల పనిచేయుట లేదు. సామాన్య పనివారుండురు. ఇతర పనుల వారెప్పుడు చేసెదరు. అందువలన, ఇతరదేశములందున్న సదుపాయములు మనకు లేవని చెప్పవచ్చును.

ఇంతవరకు మనయాంధ్రదేశమునందు వ్యవసాయము ముఖ్యసామలంకరించుచున్నది. ఇదివరకు తెల్పినటుల అందుబులువు ననుసరించి పనులుగల్గుచుండుతరువాత ఒకప్రత్యేక యజమాని నిన్న యుపయోగించినపనివారి నీదిన ముపయోగం పకపోవచ్చు, నిన్న కట్టుకట్టిన కూలీలముదాదారుడు, ఈదిన

మితరపనివారి తనముతాయందు జేర్చుకొనవచ్చు. మొన్నపాళ్ల పనిచేసినవాడు నిన్న యాముతాయందునిక్రింద పనిచేసి ఈదిన ముతనంతట తానే కలుపుతీయుటకై పోవచ్చు. ఇటులనే కుప్ప నూర్పిండ్లయందు కొంతపాయలందు వాములు దళ్లువేయుటందు చొప్పుకొయుట గడ్డిపెరుకుట గొడ్డమేపుట కానలికాముట ప్విల్రతోలుట నీళ్లుపెట్టుట గూడవాటువేయుట వంతెనల తెరచుట పంటకాల్వల కడ్డీలవేయు టాదిగాగల సకలవ్యవసాయకార్యములందు చికచికిగా వీరకాయపీచుగా, గండరగోళముగా, యజమానులు, ముతాదారులు, ముతాలు, పనివారు, పనులు, పరస్పర విషయములందు సంబంధించియున్నారు. ఇందువలన, యజమానులద్వారా నిరుద్యోగుల పరిమితి తెలిసికొనుటగాని, ముతాదారులద్వారా ఉద్యోగ వత్తిడి తెలిసికొనుటగాని పనులద్వారా పనిచేసినవారిసంఖ్యల కనుగొనుటగాని పనివారిద్వారా నిరుద్యోగినిరూపణవృత్తుల ననుసరించి తెలుసుకొనుటగాని దుస్సాధ్యము. వ్యవసాయము తరువాత వచ్చువృత్తి యిదియని తెలుపుట సాధ్యముకాదు. వస్త్రముల చేయుట కుండలచేయుట, బావులు త్రవ్వట రాళ్లు, పెంకులు చేయుట గోడలుగట్టుట వడంగపనిచేయుటకమ్యురపనిచేయుట కోడ్ల మ ర మ్మ తు చేయుట పాలముల చదరముచేయుట, రైలువేషములవద్ద ఎస్తాలను ప్యాక్టరీలలోని బస్తాలను, దగ్గరలోనున్న బస్తీలను బోవుబస్తాలను మోయుట ప్రయాణికులకు బాడుగబండ్లుతోలుట ఇత్యాది సకలపనులలేక వృత్తులం దెవ్వరు ఎప్పుడు ఎంతకాలము పనిచేసిరి? ఎంతమంది సాధారణముగా నొక్కొక్క వృత్తియందున్నారు? వారిలో వారవారమున కెంతమంది నిరుద్యోగులై యున్నారని తెలుపుట బ్రహ్మకుకూడ సాధ్యముకాదని తెలుపుట యతితయోక్తికాదు. 'జనాభా' లెక్కలద్వారా వృత్తులందున్నవారిసంఖ్య నిరూపించి పిమ్మట ప్రతిగ్రామమున ఆయావృత్తులం దెంత పని సంవత్సరమునందు జరిగినదో తెలిసికొని తిరిగి ప్రతిపని వాడేవృత్తులందు, ఎంతెంతకాల మేయేకూలికి పనిచేసెనో గమనించి ఆపిమ్మట యజమానులద్వారా యెంతమందికూలి వారి నెంతకాలము ఏకూలికినుంచినది గమనించి పిమ్మట లెక్కల తయారు చేసెదమనెదరా? జనాభాలెక్కలు ఎప్పుడు కుద్ధతవ్వలతో కూడియున్నదని ప్రజమమున తెలిసికొనవలయు. తరువాత ప్రతిగ్రామమున నాయావృత్తులం దెంతపని జరిపబడెనో యనితెలిసికొనుటకు ముందు, ఇతరగ్రామముల కొరకయి యెంతపని యీగ్రామమునందు జరిగెనో తెలియవలెననియు ఏలనన, ఒకగ్రామపు మంగలులు మరొక గ్రామపు ప్రజలకు త్వరము చేయుచుండురు. ఒకగ్రామపు మేజవాణి అనేకగ్రామములకు వెళ్లుచుండు. ఒకగ్రామమునందున్న కమ్యుర వానివద్ద చుట్టునుండు గ్రామములవారు సమతమ గొడ్డళ్లు కొడవళ్లు కర్రలు పట్టాలు చేయించుకొందురు. ఒకగ్రామ విశ్వ బ్రాహ్మణులతర గ్రామముల కెన్నటికో నాగళ్లు సామ్యులు చేసిపెట్టెదరు. తరువాత ఒకగ్రామసాలీలు అనేకగ్రామములందు తమవస్త్రముల నమ్మెరు. మిగిలిన విషయములందు కూడ నీరీతిచే యనేక తంటాలు కన్పడును. వీనినిన్నిటిమించి సరియగులెక్కలు తయారుచేయు నప్పటికి కొన్నిదస్త్రాలకాగితములు కొన్నిమాసములకప్పి కొందరిశీతముఖర్చును. ఐతే యెందులకీగజబిబివిషయము గూర్చి యంత వ్రాయవలయు నందురా? దానికి సమాధానము లేకపోలేదు. పాశ్చాత్య దేశపద్ధతు లీవిషయములం దీప్రకృత సుపయోగరహితములైనను వారియ సుభవము మరొకప్రకృత లాభకరములగును. ఆ యసుభవలాభముగూర్చి సరిగా గ్రహింపవలయుననిన, ఇతరపద్ధతుల నిరుపయోగము గమనింపవలయును. అప్పుడే యీక్రింద నేను క్లుప్తముగ నిరూపించు మార్గముయొక్క విలువ ఆనశ్యకత బాగుగ వ్యక్తమగును.

(సకేవము)

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!
 సుప్రసిద్ధమైన రెండుంగుల పెద్ద
 డాక్టరు గౌడదాసిలి ను 1924 సంవత్సరము
 జూలై 15 నుండి 15 రోజుల వరకు కంపిలవారికి ఇనాం
 డాక్టరుగా కంటాబుడి.
 191
 Dr. Kalvala Sri Ramadasji Kavai
 124, H. Street, Calcutta

సారంగధరనాటకము- ప్రదర్శనానర్హము

నాటకేతివృత్తము

పై శీర్షిక క్రింద శ్రీయుత గొల్లపూడి శ్రీరామశాస్త్రి గారు చదివిన వ్యాసముయొక్క ద్వితీయభాగము జూన్ 11 తేదిన ఆంధ్రపత్రికయందు బ్రకటింపబడినది. అందు శ్రీయుత శాస్త్రిగారు సారంగధరనాటకము బ్రహ్మనమునకు అర్హమాలేక అనర్హమ అను విషయమును చర్చించి "సర్వవిధముల నీతిబాహ్యమును జాగుపాకరమును నగు నీతివృత్తముతో నుండు నాటకమును బ్రదర్శించుట యనుచిత"మని వ్రాసియున్నారు. సారంగధరనాటకమునందు నీతిబాహ్యములగు అంశము లేనందున లేవనియు నీతిబ్రతిపాదకములగు విషయములే ఉన్నవనియు మా అభిప్రాయము. చిత్రాంగి ఎన్నిమాయలు బన్నినను, నయభయమున బెడరించినను సారంగధరుడు నీతికి దూరుడు కాబాలకబోయెను. తుదకు విచారణసమయమున తన ఆప్రమీతుడుగల్గి ఎంత బలిమానినను సత్యమును బ్రతిపాదించి తన నిర్దోషత్వమును వెల్లడించుట కనుమతియ్యక బాయెను. ప్రాంత్యాగముననైనను ఒడబడెనుకాని శ్రీరాముడు గాజాల డడయ్యెను. ఇంతయు జితేంద్రియత్వమును జాటుట కనుపాలించిననియు, ఇందు నిందార్హ విషయము లెవ్వియు లేవని మా అభిప్రాయము.

"ఉత్తమశ్రుతియునకు బట్టపుడేమియుం దుచ్చవించిన రాజనందనుడు అట్టి మాయలకుబోననుట యాశ్చర్యజనకముగాని నిరాకరించుటలో నచ్చెరువేమియు గన్పట్టును. ఇయ్య దొక యింద్రియనిగ్రహ మని తలంచుటకూడ పొరబాటు." అని శ్రీయుత శాస్త్రిగారి అభిప్రాయము. సామాన్యమానవు లెల్లరు జితేంద్రియులు గారు. అటులైన శ్రీరాముడు ఉత్తమకుల సంజాతుడు. సత్కులమునం దుచ్చవించినవాడు. పితృవాక్యప్రతిపాలనార్హమై రాజు సర్వస్వమును విడిచి పదునాలుగువేళ్ళరంబులు అర్హణసంచారమునకు వెడలుటయందు ఆశ్చర్య మేమి?

శ్రీరామచంద్రుడు ఎంత బలిమూల్యమును వినక భర్త ఉన్న ప్రదేశమే రాజభవన మని భర్తయేకరణ్యమని సుకుమార శరీరయగు జానకి రామచంద్రునివెంట కానననీమలకు బోవుట యం దాశ్చర్యమేమి? సీత సత్కులార్హవగాన సాధారణముగా శ్రీ సహజధర్మము నాచరించినదేగాని సహ జాతీతధర్మముల నేవిఆచరించినది? ఇట్లులే పాంచాలి, దమయంతి, పాంచునంధములు శ్రీహరిశ్శృంగ నళినార్యశ్రోములు మొదలుగాగలవారి చర్చిలయందు సర్వజనులు అనశ్చేకముగా ఆచరింపవలసినధర్మములను, నీతులను అనుసరించినట్లు ఉన్నదికాని శ్రీయుత శాస్త్రిగారి అభిప్రాయప్రకారము అనశ్చేకముగా ఆచరింపవలసిన ధర్మములకున్న ఎక్కువ ధర్మ ప్రతిపాదకములగు నీతులులేవు. శాస్త్రిగారు సారంగధరనాటకమునందు జాబు నీతులపై వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయప్రకారము పై నాటకచరిత్రలయందు (అతిపాదించబడు నీతులను గూడ) చేర్చవచ్చును.

శాస్త్రిగారి సారంగధర నాటకప్రవర్తన విషయముయి వ్రేలిబుచ్చిన అభిప్రాయముతో మే మేకీభవింపజాలనందులకు జింతిల్లుచున్నాము. సారంగధరనాటక ప్రదర్శనమునలన సర్వజనులు అనశ్చేకముగా ఆచరింపవలసిన ధర్మార్థమును జితేంద్రియత్వము, వృద్ధాప్యమున వివాహములు ఆదు ముఖ్యముగా దన్నువరింపని శ్రీని వివాహమాడుటవలన కలుగు అనర్థములు ముఖ్యముగా బ్రతిపాదించబడును. జితేంద్రియత్వము సర్వ సామాన్యధర్మముయినను అనుసరించువారు చాలితక్కువ నందును మీరినపిదప వివాహమాడుటవలన అనేక అనర్థములకు కారణమగునని ఎల్లరకు తెలిసినను అనేకులు వివాహములుజేసికొని దానిఫలములను అనుభవించుచున్నవారును, వివాహములు చేసికొన ఉద్దేశించినవారును ఉన్నారు. కాన అటువంటివారికి నీతిగణపుటకయినను ఈ నాటకము బ్రదర్శించుట కుపయోగా స్పష్టముగా ఉండునుగాని, ఈనాటకమును బ్రదర్శించుట నీతి బాహ్యముకావనిన్ని, ఈనాటకము సంఘసంస్కరణ నాటకములలో ఒకటిగ బరిగణింపవచ్చునని మా అభిప్రాయము.

జమ్మలమడుగు } వెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రి.
జూన్-17, 1924

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డిబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల నుపయోగించుటవలన శైత్యపు తలనొప్పి,

ఓంటితలనొప్పి మొదలగు బోవును.

అమృతాంజనం డిబ్బీ, మదరాసు - బొంబాయి.

ఉంగుటూరు ప్రజల దురవస్థ

పూర్వమునుండియు మాగ్రామము ఆరోగ్యమునకు స్థాన భూతమై వెలయుచుండెడిది. జమీందారు శ్రవ్యించిన చెరువుల వలన, గ్రామసౌకర్యములకై నుంచిన ఖాళీస్థలములవలనను, ప్రజలు మిక్కిలి సుఖపడుచుండెడివారు. పురాణప్రసిద్ధమైన మాగ్రామమునకు నేడు ఖుత్తిల్లిన మహాఉపద్రవములకు కారణ మేమి. ఏనాటి కేగతియో ఎవరు నిశ్చయింపగలరు. ప్రస్తుతము మాయూరి జనాభా సుమారు 5000 లు: రానురాను గుడికెపై గుడికె వెలయుటచే జనము మురికిమాటులలో క్రిక్కిరిసి వసించుచున్నారు. ఇందుచే (కలరా) మొదలగు విషవ్యాధుల కునికిపట్టె ప్రతిసంవత్సరము అనేకమందిజనులు ఆకారమరణము నొందుచున్నారు. ఈగుడిసెలలో ఒక్కగుడికె అంటుకొన్న వో నూరంతయు దగ్ధమగునేమో యని భయమునుచున్నది. ఇట్టి మహాఉపద్రవసమయములయందుగూడ ప్రజలు పశువులు గ్రామముబయట నిలుచుటకైనను ఆధారము లేకుండ చుట్టునున్న ఖాళీస్థలము లన్నియు చివరకు చెరువుగట్టును, అగ్నిహోత్రేయము సంభవించినప్పుడు ఆర్పకొనుటకు వీలులేకుండ చెరువులను, నివేశనస్థలములకు మార్చి యిచ్చుచున్నారు. ఇప్పుడు శ్రీకానములను, మరుగుభూములను, మందబయల్లను మాలపల్లెలో నెవరించు పంచముల కిచ్చిరి.

ఈవిధముచే మాగ్రామపారిశుధ్యము పాడగుచున్నది. మాకు మాలమాదిగలపై ద్వేషములేదు. గ్రామపారిశుధ్యము, సౌఖ్యము చెడునని ఉద్దేశ్యముతో మాలమాదిగలకేగాదు ఇతర కులశూలకైనను ఇవ్వకుండదని మేము చెప్పుచున్నాము. ప్రభుత్వమునకు నిజమైనప్రేమ యున్నయెడల నిమ్మబాతుల సుద్ధరింప నున్నవో పారిశుధ్యమునకు భంగమురాని ప్రజేశములను కొని అవీధిజనుల కివ్వకుండదా?

మాగ్రామమునకు తూర్పుగానున్న మంచినీళ్ళచెరువు ననుసరించియున్న ఖాళీస్థలము బోర్డువారిది. పూర్వమునుండియు శ్రీ పురుషోత్తమ బాహ్యమునకు పోవుటకు ఉపయోగపడుచున్నది. ఇంతకన్న యీగ్రామమున చేరే ఖాళీస్థలము ఒక్క గజమైనను లేదు. ఈస్థలము మాపురవాసుల కత్యంతోపయోగ కరముగను, సౌఖ్యదాయకముగను నున్నదన్న సంగతి చేర చెప్ప నక్కరలేదు. ప్రజలమాటల బెడచెవినిబెట్టి, వారి యిబ్బందులను చూడక నరసాపురం సబ్ కలెక్టరువారు యీస్థలమును పంచముల కిచ్చి కంఠాముకట్టుకొనియుండుటచేత సదరు పంచములు సదరుస్థలములో అప్పుడే యిండ్లు నిర్మించినారు. వీరికి వనసూక్ష్మర్తగా బీదలకు స్థలము లివ్వవచ్చునో, ఆరోగ్య కరములగు కొన్ని ప్రజేశముల నేల కొనియివ్వగూడదు. ఈశ్రోత్తగా నిర్మించిన గుడికెలపై మిప్పటికి ప్రజల కష్టమయెను. పురుషోత్తమ టటుండనిండు. మాసాధిమానములువదిలి పురుషుల మధ్య బహిర్భూమికిబోవు శ్రీల మనోవేదనము వెల్ల సిగ్గునుచున్నది. శ్రీలబాధలు కల్లార చూచినవారికిగాని బోధపడవు. ఉద్యోగస్థులే మాగ్రామమున వసింపవలసి వచ్చినవో అప్పుడు వారి కిచ్చు ప్రజల కష్టము లర్థమగును. కాని బాటసారివలె వచ్చి బోవువారి కేమి తెలియును.

మహాశయలారా! తాలూకా జిల్లాబోర్డుల సభ్యులారా! ఇర్రాబిల్లులు తగ్గించి, నివాసయోగ్యమే ఆరోగ్యమునకు ప్రథమాంగముగాన, వేరు స్థలములను కొని యివ్వజలయునని, నిశ్చయించు మికాధికారములేదా? కష్టదశనుచ్చితస్పించలేదా? పాకీదాడ్ల అవస్థ మాగ్రామమునకు లేనటుల గావింపలేదా? ఎన్ని పనులన్నను తమరు మాగ్రామమువచ్చి, మాకష్టములను కనులారజూచి, మమ్ము వేదనరహితులుగా చేయ ప్రార్థించుచున్నాము.

దళక సుబ్బయ్య

“ఎమటా” పలకలు

బడిపిల్లలకు చాల ఉపయోగకరము.

క్రింద పడిన పనులనే తగుల దని పూచీ నిచ్చుదును.

పంచములకు ఈ దిగున విలాసమునకు వ్రాయుదు.

Messrs. T. H. Khanna
22, Linga Chetty Street, Madras.

కౌటిల్యుని అర్థశాస్త్రము

గ్రంథకర్తలు:—మూడిపూడి వేంకట రంగయ్య, ఎం. ఎ., ఆకుండి. వేంకటశాస్త్రి

చంద్రగుప్త చక్రవర్తికి పృథానమర్తయము చాణక్య డనునామాంతరముగ లిగినట్టియు కౌటిల్యునిచే రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వము వ్రాయబడిన సంస్కృతగ్రంథమునకు సరియైన తెనుగు. పరిపాలనవిధానమునుగురించి మనపూర్వులు వ్రాసిన గ్రంథములన్నిటిలో నగ్రగణ్యము. దీనిసాధారము చేసికొనియే కామందకాదులు వారిగ్రంథములరచించిరి. పాశ్చాత్యులు సహిత మిట్టియుగ్మగ్రంథములేదని పొగడియున్నారు. పాగ్గించిన కాలమందలి మనదేశములోని రాజ్యము లెట్లు పాలింపబడుచుండెనో తెలిసికొనగోరువారికిని చారిత్రపరిశోధకులందఱికి నది య మూల్యమైనది. గ్రంథమును వ్రాసినవాడు కౌటిల్యుడోనా కాదా, గ్రంథకర్తకాలమెద్ది, గ్రంథమందు తల్లింపబడిన రాజ్యాంగము యొక్క పృథానలక్షణము లెవ్వి-అనువిషయములను విమర్శించిన యుపోద్ఘాతము చేర్చబడియున్నది. 500 పుటలగ్రంథము. కాలి కోలెండు. ఖరీదు రు 4-0-0 మాత్రము.

మూడిపూడి వేంకటరంగయ్య.

మహారాజాకాలేది, విజయనగరం.

దగ్గులు! జలుబులు!! ఇన్ఫ్లుఎన్సా!!!

హా డ్ న న్ను

“యూమెంతర్ జాబులు” అన్ని విధములదగు, జలుబు, గొంతుపుండు, రొమ్ము పడికేము, ఇన్ఫ్లు ఎన్సా మొదలగునాటిని తప్పక కుదుర్చును. తుయమును రానీయక అటుంకపరచును.

“ది లాన్ సెట్” “అప్రెరేషియన్ మెడికల్ గెజెట్టు”, “డిప్రాక్టివనర్” “మెడికల్ ప్రెస్సు అండు సర్క్యుల్” “మెడికల్ రివ్యూ” “ప్రాక్టికల్ మెడిసన్” థెర్లి (ఇండియా మొదలగు వైద్యప్రపంచముచే సిపాహ్య చేయబడినది.

కంతర్వని కుత్తుక

ఉపరితిత్తులు మొదలగు వాటికి కావలసినది

ఏ.స్వరకేటిక.
డి.క్వాసనాళము.
సి.క్వాసనాళము యొక్క గొట్టుము.
డి.ఒక క్యాళోకము ప్రత్యేక భాగము. అన్ని కెమిస్టు రుకాణము లందును మెత్తు దొరకును.

అస్ట్రేలియాలో చేయబడినది. బుడ్డి 1-కి ధర రు 1.2-0. అన్ని చోట్లలో దొరకును, ఈదిగున తెలుపబడిన బాగాలలో దొరకును.

మెసర్సు ఎన్. జే.బాయి గాండ్లర్ అండుకో, వైశా బికారుకోడ్డు. అగ్నికో అండుకో కెమిస్టును, బ్రాడ్వే.

సోల్ ఏజెంట్లు:— వైశామహమ్మదు అండుసమ్మర్ మెక్లీవ్ సిద్ధి, బార్దిన, మద్రాసు.

ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహము

అన్ని వ్యాధులకును సులభముగా చికిత్సచేసికొన దగిన 600 యోగములు గల వైద్యగ్రంథము. 1-కి 1-4-0 ఏ.పి. ఆరి

ఆయుర్వేదచంద్రిక:— వైద్య, ఆరోగ్య, కారీర, నమ్మగుణ, చికిత్స మొ|| వ్రాయబడు వైద్యప్రతిక. సం|| చందా, రూ. 2-8-0. మాదిరి యంచితము.

జి. పి. అండు కో, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

తేలునుందు

మె సీసా 1-కి రూ. 0.8-0. ఏ. పి. సహ 0-18-0.

తేలుకాటువలన ఆపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు కాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరుములెంటు నెద్దనరము దగ్ధరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను బండపారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసిన బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తామ బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియిండు సంవత్సరమునది. ఆమృతాంజనం డిబ్బీ, మదరాసు - బొంబాయి.

